

ZERMEST

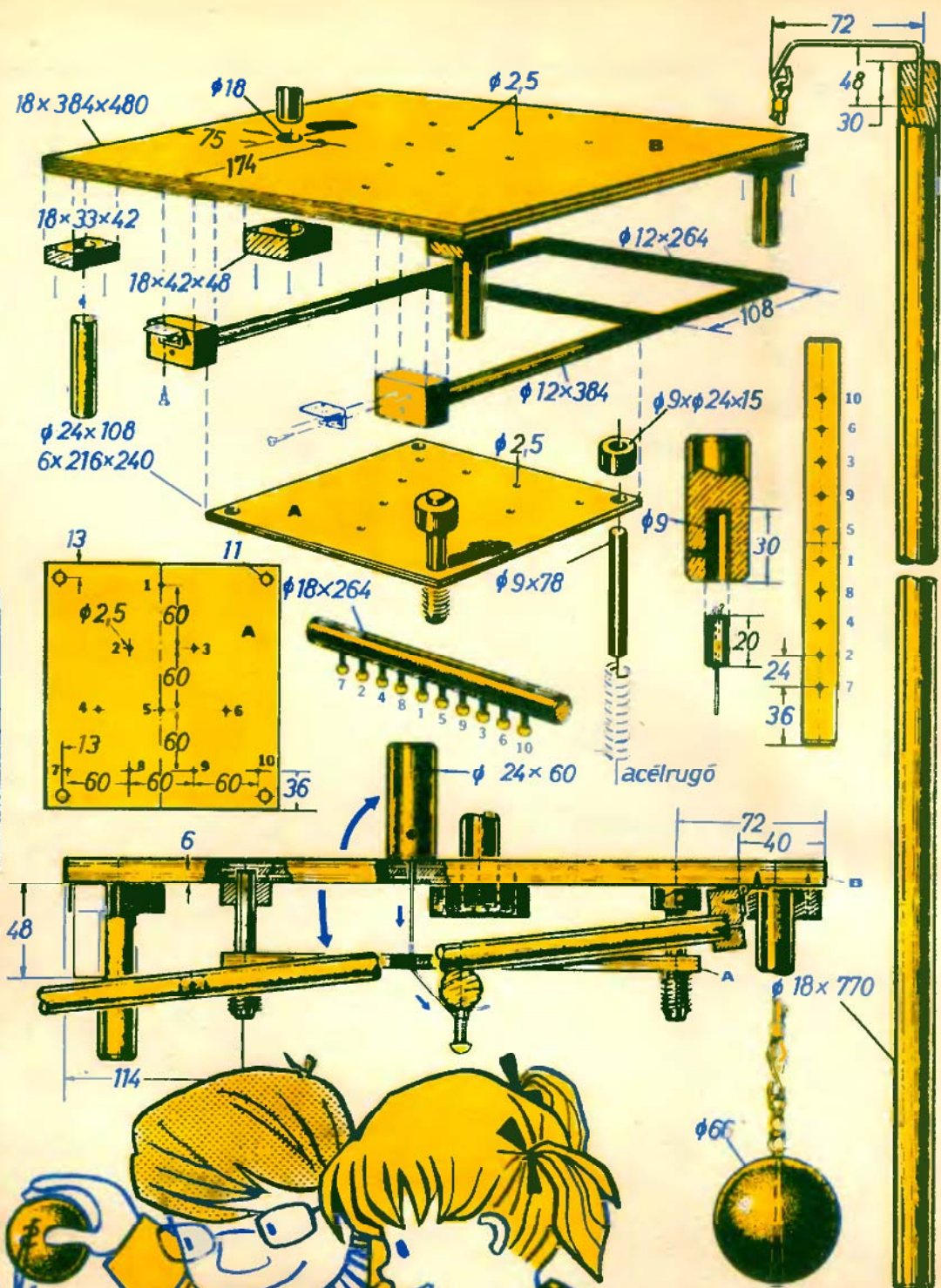
*Festhetünk
téli
is...*

**A tv „prizma” műsorának
február 6-i adásához**

**72
2**

FELPATANÓ KUGLI BÁBUK

A lengőgolyós teke elsősorban üdülőkben, strandokon kedvelt szabadtéri játék. De egyre inkább terjed szobai, kisméretű változata is. Most ennek egy különleges, továbbfejlesztett alfaját ajánljuk elkészítésre, amelynek bábuai döntés után „automatikusan” helyükre pattannak.

A borítónk szemközti oldalán látható rajz alapján állítsuk össze a beszerzendő anyagok jegyzékét. Szükségünk lesz 18 mm vastag deszkalapra, 6 mm vastag rétegelt lemezre, valamint 9, 12, 18 és 24 mm átmérőjű farudakra.

Munkánkat az alkatrészek kialakításával kezdjük. Először fűrészeljünk ki a $18 \times 384 \times 480$ mm-es alaplapot (B) és a $6 \times 216 \times 240$ mm-es távtartó falemezt (A). Fúrjuk ki az alaplapon (B) a 18 mm átmérőjű oszlopot, s a bábukat felállító zsinórok helyeit. A rugós farudak részére fúrjunk 8 mm átmérőjű, 6 mm mély vakfuratokat. A távtartó lemezt (A) a méretezett rajz alapján szintén lássuk el furatokkal. Fűrészeljünk ki, majd fúrjuk át a lábakat tartó fakockákat. Az oszlop biztonságos fel erősítéséhez fűrészeljünk ki egy $18 \times 42 \times 48$ mm-es fakockát s alakítsuk ki a bábukat emelő karok végére kerülő fakockákat is.

Szabjuk le a 24 mm átmérőjű, 60 mm hosszú bábukat és a 9 mm átmérőjű, 20 mm hosszú zsinérgörzítő csapokat. Átfúrásukhoz készítsünk segédeszközt (1). Egy $18 \times 48 \times 300$ mm-es lécebe fúrjunk 24 és 9 mm átmérőjű lyukakat, majd a léce a lyukak mentén fűrészrel réseljük fel. Helyezzük egyik nyílásba a farudat s egy pillanatszerűen szorítsuk be. Így fogjuk a fűrészgép állvány asztalához.

Vágjuk le a kör keresztmetszetű alkatrészeket és kezdjük meg az összeszerelést. Először a négy lábat és az átfúrt fakockákat helyezzük az alaplapra. Az összeerősítésekhez enyvet és facsavarokat használunk. Hasonló módon tegyük helyükre az oszlopokat is. A rétegelt lemez sarkain levő furatokon dugjuk át a 8 mm átmérőjű, 78 mm hosszú farudakat. A rudak felső végére enyvezzük fel a fagyűrűket. A távtartó lemez alján túlnyúló rúdvégekre tegyük fel az acélrugókat, amelyeket lecsúszás ellen egy-egy keresztben beütött szeggel biztosítsunk.

A bábukat felállító keret összeerősítéséhez szintén enyvet és facsavarokat használunk. Az állítókeret végeit súllyesszük a fakockákba és csuklóspánttal csatlakoztassuk az alaplap aljához. Az átfúrt 9 mm átmérőjű, 20 mm hosszú facsapokba fűzzünk csomózott végű, erős zsiné-

Folytatás az 5. oldalon.

A MAGYAR
KOMMUNISTA IFJÚSÁGI SZÖVETSÉG
KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK
BARKÁCSOLÓ FOLYÓIRATA

1972/2. szám, XVI. évfolyam
Főszerkesztő: SZÜCS JÓZSEF
Szerkesztőség:

Budapest, V. kerület, Münnich Ferenc utca 15
Telefon: 317-324

Postaküldemények: Budapest, 501 Pf. 34.

Tanácsadó szolgálatunk:
Budapest V. Beloiannisz u. 10.
Telefon: 120-787

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: TÓTH LÁSZLÓ

Kiadóhivatal: Budapest, VI., Révay utca 16.
Telefon: 116-660. Megjelenik havonta egyszer.
Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél a Posta hírlap üzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI, Budapest, V., József nádor tér 1.) közvetlenül vagy csekkbefizetési lapon (csekkszám/alszám 215-96. 162.)

Előfizetési díj: negyedévre 12,— Ft,
fél évre 24,— Ft, egész évre 48,— Ft
Közlésre alkalmatlan kéziratokat, képeket, rajzokat nem őrzünk meg és nem juttatunk vissza

Index: 25 213

72.0009 Az Athenaeum Nyomda rotációs mélynyomása. A borító offset nyomás
Felelős vezető: SOPRONI BÉLA igazgató

MAGYARÁZAT

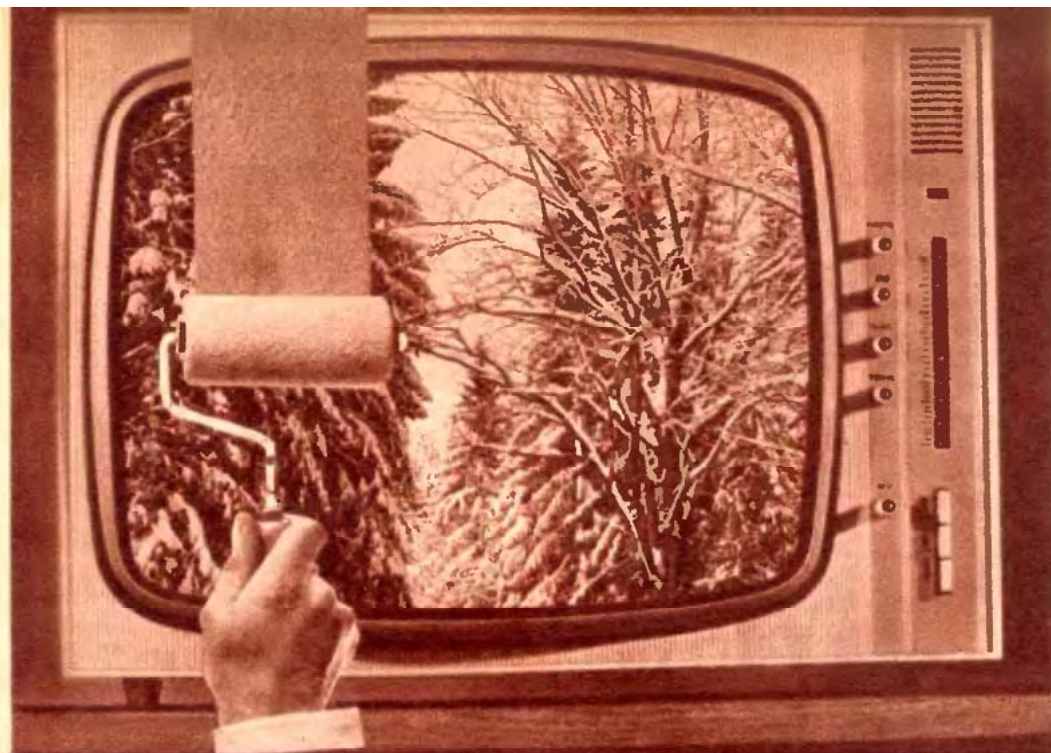
a cikkeink mellett látható jelekhez

- Egyszerű, könnyen elkészíthető
- Közepes felkészültséget és szerszámtól igénylő
- Csak jól képzettek által, speciális szerszámokkal készíthető el.
- ★★★ Eredeti, saját, először megjelent anyag, új konstrukció.
- ★★ A hazai lehetőségekhez igazított, átdolgozott ismertetés.
- ★ Nálunk még ismeretlen ötlet alapján.

A TARTALOMBÓL

Fessünk télen is!	2
Fűrészvezető	4
Bűvész-zsinór	9
Modell-relief	10
Cimfeliratozó	12
Barkács szövöszék	15
Fénykapcsoló	19
Ezermestereknél az EM	20
A rádiócső	22
Köékszerek	25
Kérdések-válaszok	27
Túláramvédő	28
Forgó-fotel	28
Rugós pánt	30
Tavaszelő a kertben	31
Hasznos ötletek	32

1972/2

Részletes tanácsok a televízió Prizma műsorában február 6-án látottakhoz

A műszaki haladás sok, korábban lehetetlennek tartott műveletet is a mindennaposak, az ezermesterek által is végezhető közbe sorol be. Ezekről rendszeresen beszámol lapunk és a televízió „Prizma” című műsora is. A jövőben esetenként összehangolva kerül sor modern technológiák ismertetésére, a PRIZMA-ban és az EZERMESTER-ben, közel egyidőben. Elsőként egy közérdekű műveletről, a szobafestésről lesz szó.

Sokan bizonyára csodálkoznak címünkön, hiszen a téli, hideg évszak nem a legmegfelelőbb lakásunk kifejtéséhez. Ez igaz, ám az új Prakticolor falfesték ezt is lehetővé teszi, mivel a kész festék jóval kevesebb vizet tartalmaz, mint a hagyományos festékanyagokból készültek. Viszonylag gyorsan szárad, a fedőképessége is jó. A festékanyag elkészítése nem igényel szakértelmet, csupán pontos vízadagolást. A poralakú festék tartalmazza a színező- és kötőanyagokat is, így a konvencionális falfestésnél a helytelen adagolásból adódó hibákat — amelyeket már rendszerint csak festés után, a falon veszünk észre — eleve kiküszöböljük.

IGY HASZNÁLJUK

Először határozzuk meg a helyiség kifejtéséhez szükséges anyag mennyiségét. A befestendő falak felületét számítsuk ki. A négyzetméterben kapott eredményt osszuk el nyolccal, mert egy kilogramm Prakticolorral körülbelül nyolc négyzetméternyi felületet festhetünk be. Ha viszont a fal előzőleg sötétebb színárnyalatú volt, még egy alapozó ré-

teghez szükséges Prakticolor „fehér 100” festéket vásároljunk.

A különböző színű festékek egymással jól, s tetszés szerinti arányban keverhetők. Hét színárnyalatban kaphatók a Háztartási Boltok festékszakszeteiben és a Budalakk Festék Mintaboltjában (Bp., VII., Dohány u. 68.). A „fehér 100” színű festék kilója 8,— Ft. A „sárga 400”, a „zöld 600”, a „kék 700”, a „piros 800” színűeket pedig kilogrammonként 6,— Ft-ért vásárolhatjuk meg.

A poralakú falfestéket langyos vízben oldjuk fel. Minden kilogrammjához töltsünk tizenkét deciliter vizet és szobahőmérsékleten hagyjuk állni. A festék körülbelül négy óra alatt oldódik fel teljesen. Ezt az időt a falfelület előkészítésével töltsük el.

A falakról spatulával kaparjuk le a pergő, fellazult régi festékréteget.

Fessünk bátran téli is!

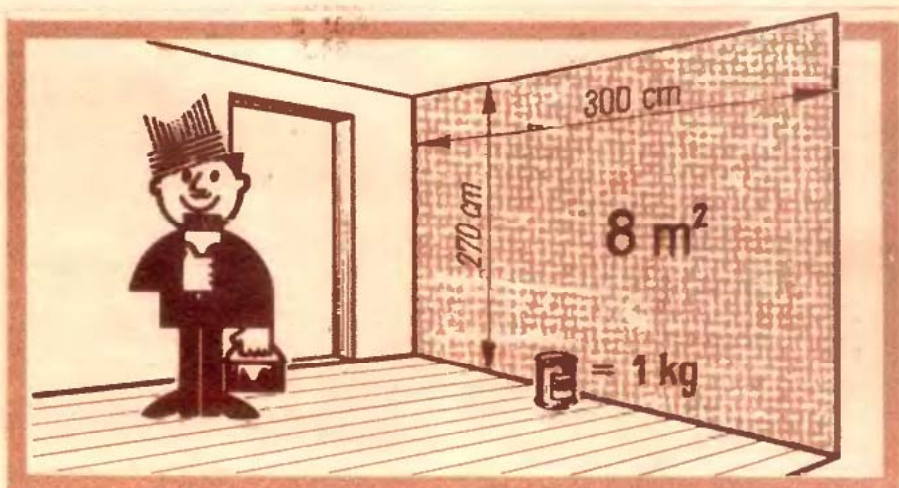

A mélyedéseket tíz százalék gipszet és 90 százalék meszet tartalmazó glettel töltsük ki, majd simítsuk le. Glettelés után a falat — korongecsetet használva — szappanos vízzel mossuk le. Száradása után már festhetünk is.

A festéket azonban felhordása előtt szitán még szűrjük át, s a kívánt színt keverjük ki. A Prakticolor falfesték alapszíneket vízben oldva keverjük össze. Ha erősebb színárnyalatot szeretnénk kapni, a Prakticolor oldatába öntsünk vízzel hígított „Emfix” színezőpasztát. Azonban a színezőanyag ne legyen több, mint a falfesték három százaléka. A különböző színű oldatokat gondosan keverjük össze, mert ellenkező esetben a festett felület foltos lesz. A festéket próbáljuk ki csomagoló papíron, megfelelő-e a színe, jól takar-e, s csak azután kezdjük el a falfestést.

TANÁCSOK

A festék oldását meggyorsíthatjuk, ha többször megkeverjük, s 20°C hő-

mérsékletű helyiségben tartjuk. A kész falfesték viszonylag sűrű, ezért szórással nem hordható fel a falra. Jobban hígítva viszont „vékony” lenne, s takarása, tapadása nem lenne tökéletes. Ha „fröcskölt” jellegű falat szeretnénk kialakítani, a Prakticolor teddy-hengerrel hordjuk fel a falfelületre. De a mennyezetet minden esetben korong-, vagy széles

laposeccsettel fessük le, nehogy a szemcsés felület apró mélyedéseiben megtapadjanak a porszemek, amelyeket a meleg levegő magával ragad.

A festés 20°C-on mintegy két óra alatt szárad meg. Mivel a festék száradásakor az oldószerként használt víz elpárolog, időnként szellőztessük ki a festett helyiséget, különben a

fal nem szárad. Lehetőleg fűtött helyiség felé szellőztessünk, s ne közvetlenül az utcára nyíló ablakon át. Így az időszakos levegőcserével szinte fűtjük a kifestett helyiséget és a festék ennek megfelelően gyorsabban szárad.

Ha fehér alapozó réteget készítettünk, a színes festéssel várjuk meg az első réteg teljes száradását, mert a nem egészen száraz festéket feloldja a sietősen rákent újabb réteg. Ilyenkor csúnya árkok, barázdák jelzik ecsetünk útját. S ha azokat eldolgozzuk, levékonyítjuk, az alsó alap, sőt a szín is világosabb és foltos lesz. A két festékreteg között két-három óra száradási idő szükséges.

Ha csak valamelyik alapszínnel festettünk és esetleg rosszul számoltunk, ezért nem elegendő a festék, a hiányzó anyag beszerzése nem jelent problémát, mivel a színek egyöntetűek. A későbbi, esetleges apró hibák kijavítására is gondoljunk. A kikevert színes festéket vastagon kenjük fel csomagolópapírra, hagyjuk megszáradni, majd a papírt óvatosan gyűrjük meg, s a gyűréstől leváló száraz festéket tegyük el polietilén zacskóba. Így, ha azt később feloldjuk, azonos színű festékkel tüntethetjük el az esetleges hibákat.

□ ★★ ★ FEHÉRVÁRI PÁL

KÖVETKEZŐ SZÁMAINKBAN

Szűnyegnevelde
Korong, fazekasoknak
Háttérfény
Sztereo-erősítő
Szalagfűtő
Tranzisztor-detektív
Karosszéria javítás
Öblítőcsap
2. program 2 tranzistorral
Fólia-hegesztő
Betonmixer
Írógép-kilnka
Egyszerű kapcsolások

A Belkereskedelmi Kölesző Vállalat 1972. február 25-én délután 2 órakor nyitja meg kiállítását a „Marketexpo” kiállító termében (Bp. VI. Nagymező utca 20.) A kiállításon a vállalat bemutatja a nyugati importból beszerzett legújabb típusú barkács-kisgépeket. A gépek a közeljövőben kedvező bérleti díjjal kerülnek a kölcsönző boltokba.

A gépek megtekintése mellett a látogatók képet kaphatnak a Vállalat barkácsolókat segítő tevékenységéről. A kiállítás szombaton (26-án) és vasárnap (27-én) 10 órától 18 óráig tekinthető meg.

Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy lapunk 1972/1. számunk 32. oldalán az utolsó előtti bekezdésből kimaradt egy sor. A negyedik mondatból kezdődően a helyes szöveg: „Még hatásosabb és jobban pusztítja a káros szervezeteket, a sárga mérget tartalmazó Novenda szer 2%-os töménységű oldata és a Krezonit-E növényvédő szer, amiből 0,7–0,9...”. Tehát a NEOPOL nem károsítja a barack- és cseresznyeféléket.

A MŰSZAKI KÖNYVESBOLT-ANTIKVÁRIUM AJÁNlja

..... pld. Csabai Dániel: MAGNÓKAPCSOLÁSOK	45,— Ft
..... pld. ELEKTRONIKA ÉVKÖNYV	30,— Ft
..... pld. ELEKTRONIKAI MINILEXIKON	28,— Ft
..... pld. Csapó Károly: LAKATOS SZERELŐ MUNKÁK A HÁZ KÖRÜL	34,— Ft
..... pld. Váradi Tibor: VIKENDHÁZAK ÉPÍTÉSE	32,— Ft
..... pld. Lehmann J. G.: DIÓDÁK ÉS TRANZISZTOROK	23,— Ft
..... pld. Szűcs Ervin: DIALÓGUSOK A MŰSZAKI TUDOMÁNYOKRÓL	26,50 Ft
..... pld. Váradi Tibor: FESTÉS, TAPÉTAZÁS, MÁZOLÁS	21,50 Ft
..... pld. MODERN FIZIKAI KISENCEKLÓPÉDIA	130,— Ft
..... pld. RÁDIÓTECHNIKA ÉVKÖNYVE 1972	38,— Ft
..... pld. Scharle Gyula: ÉPÜLETBURKOLÁS PADLÓBURKOLATOK	15,50 Ft

A felsorolt művek egyenként is megrendelhetők. 100,— Ft felett portómentesen szállítunk, 160,— Ft feletti megrendelés esetén négy havi részletfizetési kedvezményt biztosítunk.

Kérjük a hirdetést kitölteni, kívánni és bélyeggel ellátott szabvány méretű borítékban címünkre feladni.

CÍMÜNK:

MŰSZAKI KÖNYVESBOLT-ANTIKVÁRIUM
Budapest, VII., Lenin krt. 7.

A MEGRENDELŐ NEVE:

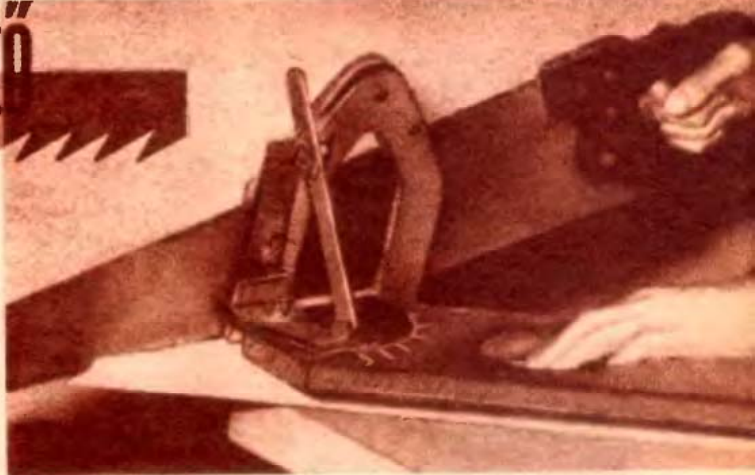
Pontos címe:

Személyi ig. száma (részletrendelés esetén):

(—)

Kétdimenziós fűrészvezető

Keretek, bútorok készítésekor gyakran kell a deszkákat pontosan, meghatározott szögbe fűrészelnünk. E munkához általában az ún. fűrészládát használják. Am a boltokban készen is kapható segéddeszkával csak 45 fokos, illetve 90 fokos szögben vághatjuk le a faanyagokat. Viszont sokszor „extra” szögben kellene befűrészelni a léceket, vagy deszkát, s ahhoz a fűrészláda már nem használható. Mi a megoldás? Egy újfajta univerzálisan állítható szerkezet, amely azonkívül, hogy vízszintesben bármely szögbe pontosan állítható, a fűrészlapot is vezeti, sőt az még oldalirányban — függőlegesen — is szögbe állítható. Az újszerű segédeszköz megbízhatósága az elkészítés pontosságától függ. A fűrészevezető elkészítésével sokoldalúan használható munkaeszközzel gyarapíthatjuk szerszámkészletünket.

A fűrészezőtőhöz szükséges kötőelemeket, a kazettapántot és a lágyacél lemezeket vegyük meg, a többi alkatrészt pedig pontosan a megadott méretek szerint készítsük el, s utána hozzáfoghatunk

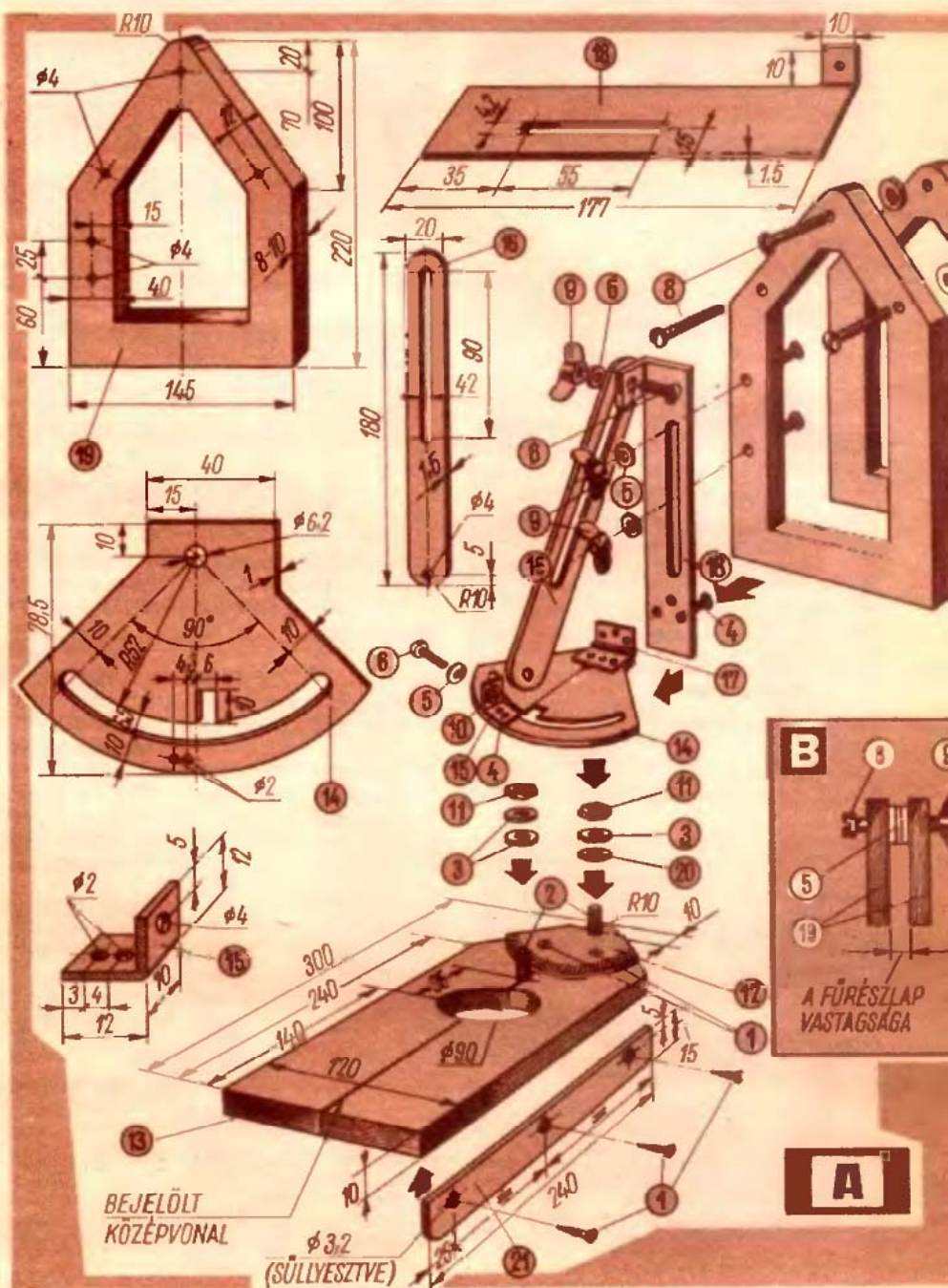
a szerkezet összeállításához.

Először az alaplap (13) furataiba epokittel ragasszuk be a beállítólap (14) rögzítő csavarjait (2). A falap oldalára facsavarokkal (1) erősítsük fel a helyezővasat (21), majd felülre — az alaplap középvonalába állítva — a szögmerőt (12). A 90°-os osztás középre kerüljön. A szögmerő alaplapon túlnyúló részeit fűrészeljük be.

Ezután állítsuk össze a vezetőkereket tartó szelvényt. A szegletet (15) szegecsekkel (4) rögzítsük a beállítólap (14) közepére, majd forrasszunk rá egy anyát (10). A kazettapántot (17) szegecseljük a beállítólap elejére — a tengely furata mögé — majd a lyukat elfedő részt reszeljük le. A kazettapánt másik szárára a tartóvasat (18) szegecseljük fel. A végén levő szegletre forrasszunk csavart (6).

Az alaplap két csavarjára (2) húzzunk egy-egy fém (3), illetve textil alátétet (20). A beállítólapot (14) tegyük a helyére és a kiálló csavarszárakra húzzunk új anyát (11). A szeglethez (15) alátétes csavarral (5, 6) rögzítsük a szögállítót (16), azt pedig felül tegyük a tartóvasból (18) kiálló csavar (6) szára. A csavarra húzzunk alátétet (5) és hajtunk rá egy szárnyasanyát (9). Ezzel a szögbeállító tartórészével elkészültünk.

Következik a két vezetőkeret (19) összeszerelése. Az egyik keret felerősítő furataiba ragasszunk két csavart (7). Száradás után három hosszabb csavarral (8) és a fűrészlap vastagságával megegyező méretű alátétek (5) közbeiktatása után szárnyasanyakkal fogassuk össze a két vezetőkeretet (19). A beragasztott csavarok szarait dugjuk a tartóvas hosz-

szukás nyílásaiba, majd az alátétek (5) felhúzása után szárnyasanyákkal (9) rögzítjük. A teljesen összeszerelt fűrészvezetőt (A) használat közben ellenőrizzük.

IGY HASZNÁLJUK

A fűrészvezetőt állítsuk be tetszés szerinti szögbe, s a rögzítő anyákat

húzzuk meg. A szerszámot fektessük a deszkára. Bal kezünkkel szorítsuk le, s a vezető keretek közé dugjuk be a róka farkú fűrész. A deszkát fűrészelve le, majd szögmérővel ellenőrizzük, hogy a beállított szögekkel azonos értékűek-e a vágás vízszintesen és függőlegesen mért szögértékei. Ha jól dolgoztunk, s a beál-

lítás is jó volt, szinte alig mutatkozhat eltérés.

Az univerzális fűrészvezető segítségével 45—90 fok közötti szögben vághatjuk a faanyagokat. Ám, ha a faanyag elég széles, a vezető helyezővasát a deszka bütijéhez illesztve 0 foktól 45 fokig vágatunk. Ilyenkor a fűrész lassan mozgassuk, mert nehéz az alaplapot jól rászorítani a fára. A biztos rögzítés érdekében — ha az anyag nem túl vastag — a fűrészvezetőt lombfűrészasztal leszorítókkal —, ha vastagabb, pillanatszorítókkal fogassuk a deszkára.

Ha a vágás síkja a függőlegestől eltérő, a vezetőkereteket — a szög beállítása után — ütközésig csúsztassuk az anyagra. Ezt a tartóvason levő szárnyasanyák meglazítása után végezzük el. Fűrészelés előtt minden anya meghúzását ellenőrizzük. Egy-két meglazult anya már pontatlanságot okozhat. A vezetőkeretek egymástól való távolságát a fűrészlap vastagsága szabja meg. A pontos hízagot alátétekkel állíthatjuk be (B). Fűrészeléshez csak róka farkú fűrész használjunk.

★★ —bos—

ANYAGJEGYZEK

Jel	Megnevezés	Méret (mm)	Anyag	Db
1	süllyesztettfejű facsavar	3×10		5
2	süllyesztett facsavar	6×20		2
3	alátét	6		1
4	félgömbfejű szegecs	Ø 2×5		8
5	alátét	4		7
6	hengeresfejű csavar	M4×10		2
7	süllyesztettfejű csavar	M4×20		2
8	hengeresfejű csavar	M4×30		3
9	szárnyasanya	M4		6
10	hatlapfejű anya	M4		1
11	hatlapfejű anya	M6		2
12	szögmérő		műanyag	1
13	alaplap	10×120×30	keményfa deszka	1
14	beállítólap	1	lágú acéllemez	1
15	szeglet	1	lágú acéllemez	1
16	szögállító	1,5	lágú acéllemez	1
17	kazettapánt	10×40		1
18	tartóvas	1,5	lágú acéllemez	1
19	vezetőkeret	10	rétegelt lemez	2
20	textil alátét	1	textília	1
21	helyezővas	1	lágú acéllemez	1

Folytatás az 1. oldalról.

get. Helyezzük a csapot a bábú aljába fúrt lyukba s ott oldalról facsavarral biztosítsuk. Tegyük fel a távtartó lemezt az alaplap aljára úgy, hogy a rugós farudak gyűrűből kiálló végei enyvezés után az alap 6 mm mély vakfurataiba kerüljenek.

A 18 mm átmérőjű, 264 mm hosszú farúdba 24 mm-enként hajtsunk fa-

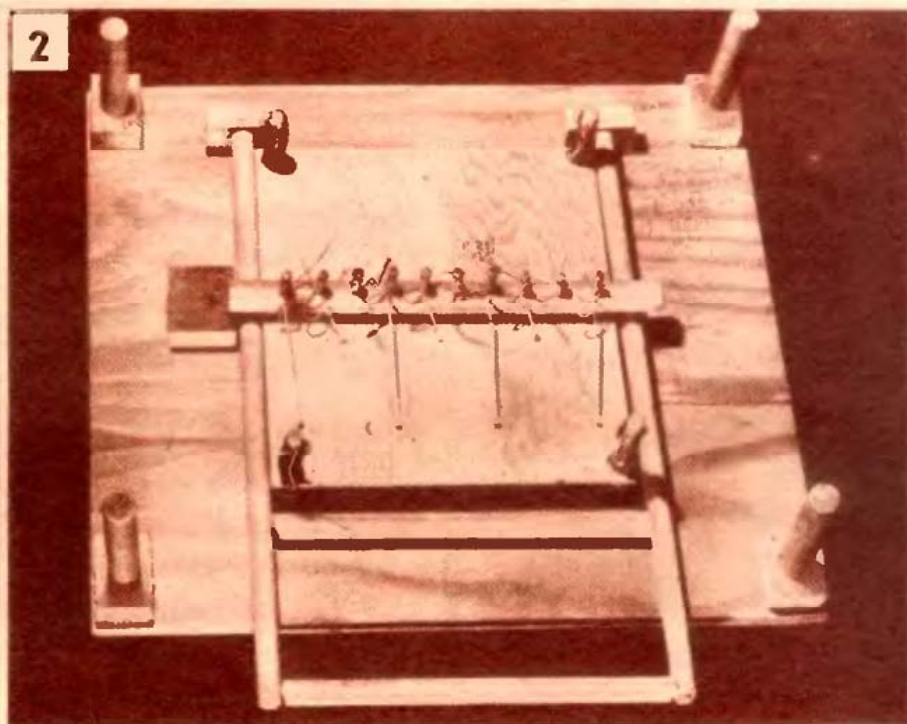
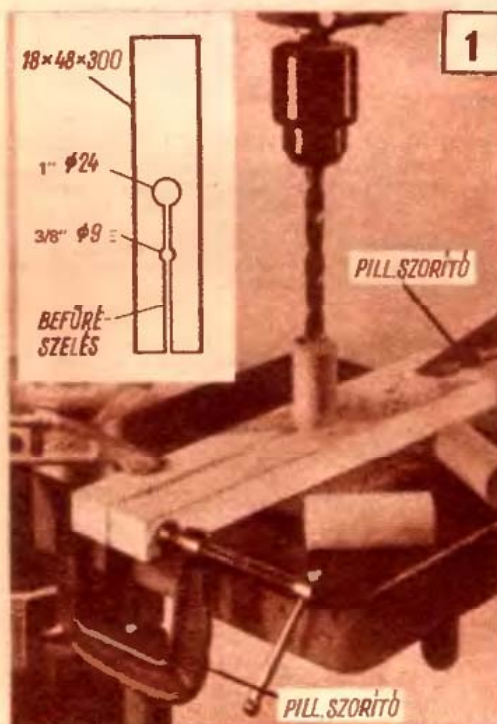
csavart. Fűzzük át a bábuk alján kiálló zsinegeket az alaplap és a távtartó lemez 2,5 mm átmérőjű furatain, majd a zsinegvégeket kötözzük fel a facsavarok kiálló végeire (2). (A rajzunkon jelölt számok a fűzés és felerősítés helyeit mutatják.) A zsinegek hosszúságát úgy válasszuk meg, hogy az állítókar lenyomása után a bábuk felálljanak. Az alap-

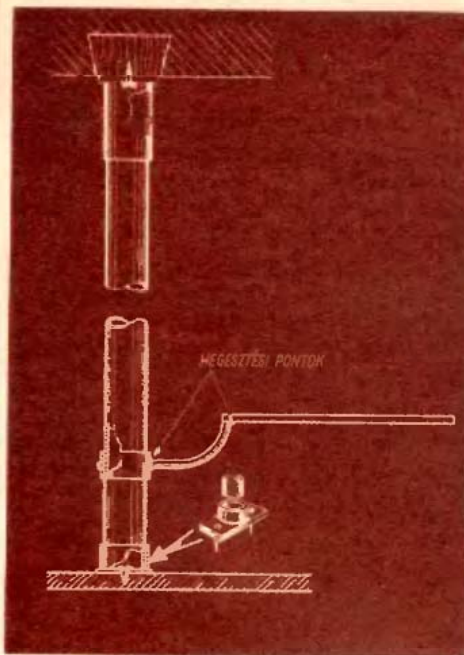
lapból kiálló oszlop végébe erősítsünk 3 mm átmérőjű acélhuzalt. Arra kössük a 66 mm átmérőjű keményfa golyó felfüggesztésére szolgáló zsineget. A golyó kb. 10 mm-re legyen az alaplaptól.

Az elkészült lengőgolyós teke fa-elemeinek felületét csiszoljuk le, majd vonjuk be csónaklakkal.

★

—1—s.

Virágtartó válaszfal

Lakásunkban sok gondot okozott a cserépes növények elhelyezése. A gyakori helyváltoztatás káros hatással volt a növényekre. Ez tette indokolttá, hogy virágtartót készítsünk, amely állandó és mutatós helye virágainknak. Előnye még, hogy válaszfal szerepét is betölti.

Elkészítéséhez két darab, a lakás magasságánál 20–30 mm-rel rövidebb acélső és arra ráhúzható, kb. egy méter hosszú acélső; M5-ös hátlapfejú csavarok és 8 mm átmérőjű köracél szükséges.

A két hosszú csövet talpas csőcsonkokkal rögzítettem. A vastagabb csőből levágtam egy rövid darabot, s azt laposacél darabra hegesztettem, majd belehelyeztem a hosszú cső végét. A laposacél a facsavarokkal erősítettem a padlóhoz, illetve a mennyezethez süllyesztett fatáplához.

A 8 mm átmérőjű köracélból kb. 100 mm átmérőjű körgyűrűket hajlítottam, és azokat, meg a vastagabb csőből levágott gyűrűket felhegesztettem, ívelt köracél darabbal kapcsoltam össze. A körgyűrű oldalába M5-ös furatot készítettem. Annyi tartógyűrűt készítettem, ahány cserépes virágunk volt.

A hosszú csővekre felhelyeztem a szorítógyűrűs tartókarokat, és a cső végeit a már ismertetett módon rögzítettem. A tartókarokat M5-ös hátlapfejú csavarokkal rögzítettem. A tartókarok végén levő gyűrűkbe műanyag táányért tettem, s azokba helyeztem a virágcserepeket.

A virágtartó válaszfalat fekete nitró-lakkal lefestettem.

BARKÓ IMRE
Eger

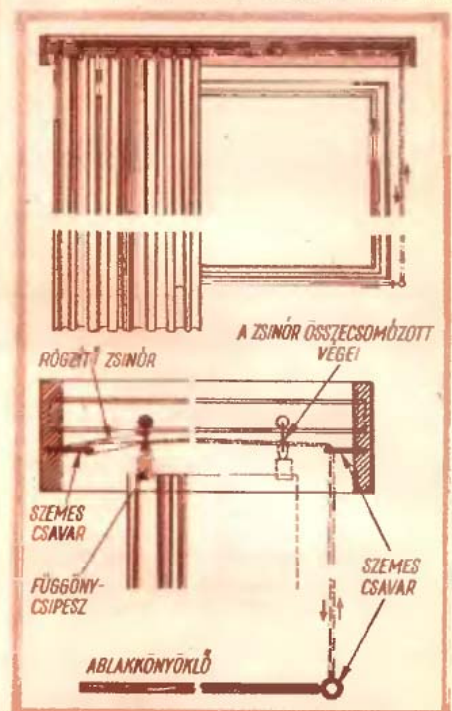
Fotóval illusztrált ötletének díja 150,— Ft-os vásárlási utalvány.

Függönykímélő zsinór

A gyakori húzogató megviseli a függönyök anyagát. Húzó használatával viszont kíméljük a függöny textilanyagát, növeljük élettartamát. A karnisba hajtsunk két szemescsavart. Egy harmadikat pedig csavarjunk az ablakpárkány deszkájába. A szemescsavarokon fűzzük át vékony, erős zsinórt vagy damilt, s a végeket csomózzuk az utoisó gurl-gurira, illetve a függönykarikára. A húzás irányával ellentétes oldalon rögzítő zsinórral biztosítjuk a függöny egyik szélét. Így egyenletesen húzható szét a textília.

LISZKAI JÁNOS
Szekszárd-Palánk

Ötletdíja 50,— Ft-os vásárlási utalvány.

Fűtés a fürdőszobában

Olajkályhával fűtöm a fürdőszoba melletti lakószobámat. Ez adta az ötletet, hogy az olajkályhával egyúttal fűtsem a fürdőszobát is. A fűtőcsövet átvezettem a fürdőszobába, s ott egy hőfokozó dobot iktattam közbe. Így a fürdőszobában kb. +20 C-fok körüli a hőmérséklet. Természetesen ez csak olyan lakásokban valósítható meg, ahol a fürdő- és lakószoba egymás melletti s vékony közfalú.

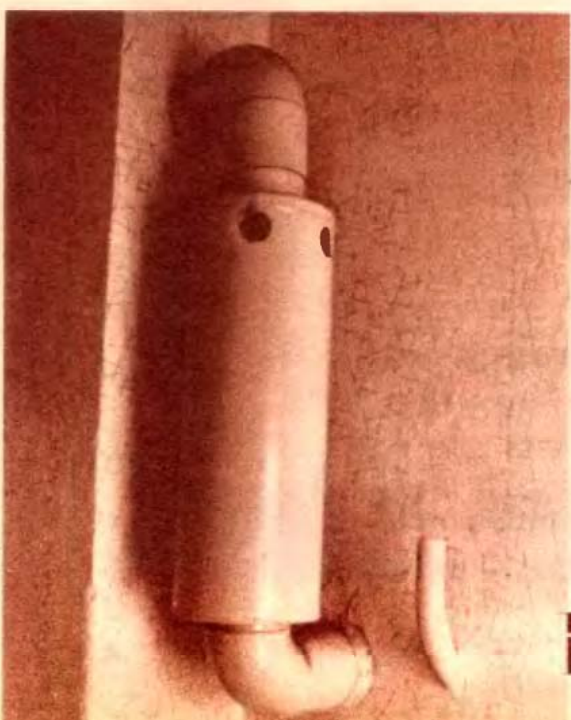
MOZSÁRIK IMRE
Budapest

Fotóval illusztrált ötletének díja 100,— Ft-os vásárlási utalvány.

HABSZIFON JAVÍTÁS. A „Míxi Minor” habszifont gyakran használtam, s emiatt rugós karjának anyaga hamar „elfáradt”. A hibát egy autósifon-fejbe való rugóval hátrítottam el. A kart leszereltem, s a rugót a szelep rúdja alá húztam. A kar visszaszerelése után a habszifon már hibán kívül működött.

KÁNYAI ISTVÁN
Nyíra

Fotóval illusztrált ötletének díja 100,— forintos vásárlási utalvány.

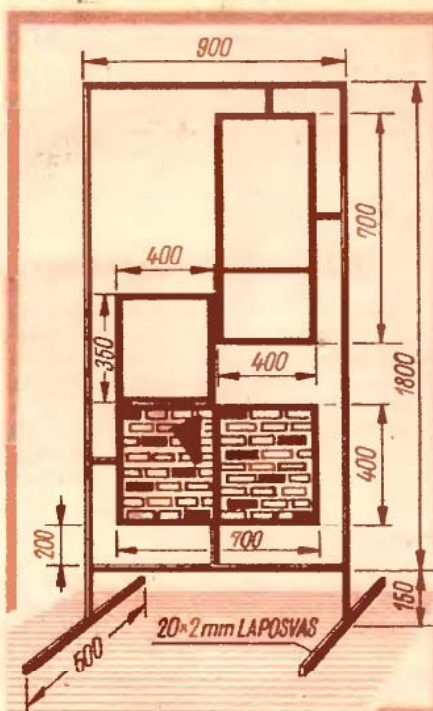

Térelválasztó bárfa

Az EZERMESTER már sok térelválasztó leírását közölte, s azokból az üzletekben is többféle kapható. Mi azonban „különlegeset” szeretünk volna, s ezért terveztem is egyet, ami jól mutat a lakásban, amellet egyben bárszekrény is. A keretét $\frac{3}{4}$ "-os vascsőből állítottam össze. A talpak anyaga 20×2 mm-es laposvas. A dobozokat 10 mm vastag, 250 mm széles deszkából, csapozás nélkül, bognárszeggel erősítettem össze. Utána a kész dobozokat lecsiszoltam. A bárszekrény-részre felszereltem az ajtókat és a mágneses csappantyúkat. A szekrények hátlapja katedrál üveg. A dobozokat és szekrényeket bevontam „Fablon” tapétával, majd facsavarokkal a csőkeret távtartóihoz rögzítettem. A csőkeretet fekete kerékpárzománcsal kentem be.

JANCSEK ANTAL
Heves

Fotóval illusztrált ötletének díja 150,— Ft-os vásárlási utalvány.

SAKADÁSGÁTLÓ ANTENNÁRA. A viharos erejű szél több esetben letépte a rádióantennámat. A szakadás ellen a következő ötletet valósítottam meg. A készülékhez közelebb levő kifüggesztési pont és a szigetelő csiga közé egy erős húzórugót kötöttem. Így az antenna használati ideje megsokszorozódott, s még szélvihar esetén sem szakadt el.

RÁCZ SÁNDOR
Törökbálint

Ötletdíja 50,— forintos vásárlási utalvány.

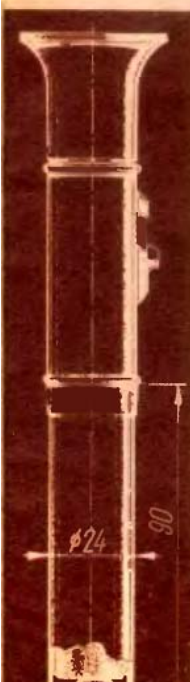

Toldott elemlámpa

A „My-Day” típusú 3 V-os lámpát nem győztem „táplálni”, mert a 2,5 V-os izzó nagyon hamar kimerítette az elemét.

Rövid gondolkodás után megtoldottam a lámpa szárárt egy 24 mm átmérőjű és 90 mm hosszú csővel, (amit egy régi kerékpárpumpából fűrészeltem le). A lámpa záró sapkájából kivettem a rugót és a pumpacsőbe dugtam. Mivel a meghosszabbított szárból már két 3 V-os rüdelemet helyezhettem el, az izzót is kicseréltem 3,5 V-osra. Az elemlámpa ezáltal jobban világít és az elemek is tovább tartanak.

SZUROMI SÁNDOR
Hódmezővásárhely
Ötletdíja 50,— Ft-os vásárlási utalvány.

FELIRAT – DIÁHOZ

Feltételezem, hogy sok fotóamatőr társam szeretne színes diákhoz felíratot készíteni. A kézzel írt szöveg vagy felírat készítése körülményes és minőségét befolyásolja a kézírás szépsége is. A következőkben leírom: hogyan készítettem a feliratokat.

Az APISZ papírboltjaiban kapható 40 forintért a kisiskolásoknak készült, nylon tasakba csomagolt ABC betűcsomag, ami betűnként 4 db nagybetűt, 6 db kisbetűt, valamint 1–10-ig teljes számsorozatot tartalmaz.

A sajtolt műanyag betűket kivágtam és betűnként külön raktam. Utána összeállítottam a „reprezandó” szöveget, s elkészítettem a reproálványt. (Lehetőleg pentaprizmás fényképezőgépet használjunk!) Ofotóüzletben vettem 5 m-es Forte-Diaposzítív filmet. Retülítettem a kazettába, s a fénymérőt 12 DIN érzékenységre állítottam be. A reproálvány alapdeszkájára sima fehér rajzlapot helyeztem, majd a reprezandó szöveget kiraktam a fehér lapra. Bekapcsoltam a lámpákat. fényt

mérttem, s lerekesztés után exponáltam. Felvételezés után a negatívot Forte diafilmhívóban hívtam elő.

A Forte-recept

Víz 75 ml
Metol 2 gr
Nátrium szulfid vízmentes 50 gr
Hidrokinon 6 gr
Nátrium karbonát vízmentes 25 gr
Brómkálium 2,5 gr
Vízzel feltölténi 1000 ml-re
Előhívás 18 C°-on 2–4 perc.

Fixálás és szárítás után a filmet darabokra vágtam, s a kockákat a szokásos módon kereteztem. Utána a szöveg vetítésre kész. Emeli a vetítés színvonalát az Orwocolor UK-16 színes filmre fotózott szöveg.

SZKLENA FERENC
Budapest

Fotókkal illusztrált ötletének díja 150,— Ft-os vásárlási utalvány.

KERESIK

AJÁNLJÁK

Megvételre keresi lapunk 1957/1-től 1971/12-ig megjelent számait Hegyi Géza (Babót, Petőfi u. 25.), Vojczek Márton (Dorog, Felszabadulás út 102/3.) pedig az 1971/6-os példányt.

Eladásra ajánlja az 1957/2-től 1970/12-ig megjelent példányait Bérés József (Bp. XXII., Karácsony u. 2.), Kiss Jánosné pedig (Bp. XX., Soroksár, Marx K. u. 168.) az 1957/1-től 1971/8-ig megjelent számokat.

Cserére kínálja Szigeti István (Bp. XV., Neptun u. 20.) az 1961/2-8-as, az 1965/4-es, az 1966/2-es, az 1968/2-7-es, az 1969/3-7-es számokat és keresi az 1957/2-8-7-es példányokat. Molnár Zoltán (Kecskemét, Kandó Kálmán út 24.) felajánlja az 1958. évi 5-7-8-as, az 1959/5-12-es, az 1960/3-6-8-9-10-es, az 1961/1-2-3-6-7-es példányokat, helyettük keresi az 1961/10-11-es, az 1965/1-3-5-6-7-8-9-10-11-12-es, az 1966/2-5-6-8-as, az 1967/2-4-9-es és az 1968/5-12-es példányokat. Sándor János (Nyírbátor, Rózsa Ferenc u. 5/a.) keresi az 1965/7-es példányt, helyette felajánlja az 1964/9-es, az 1966/12-es, az 1967/10-11-es és az 1968/1-es számokat.

Novemberi számunkban a legnagyobb érdeklődést a „Hi-Fi” Sztereo-dekoder c.

cikk váltotta ki, amiért is szerzőjét 300 forintos vásárlási utalvánnyal jutalmazzuk.

Az elmúlt hónapban beérkezett észrevételek közül a legalaposabbnak Bencze István honvéd értékelését tartjuk és azt 100,- Ft-os vásárlási utalvánnyal jutalmazzuk.

EM keresztrejtvény

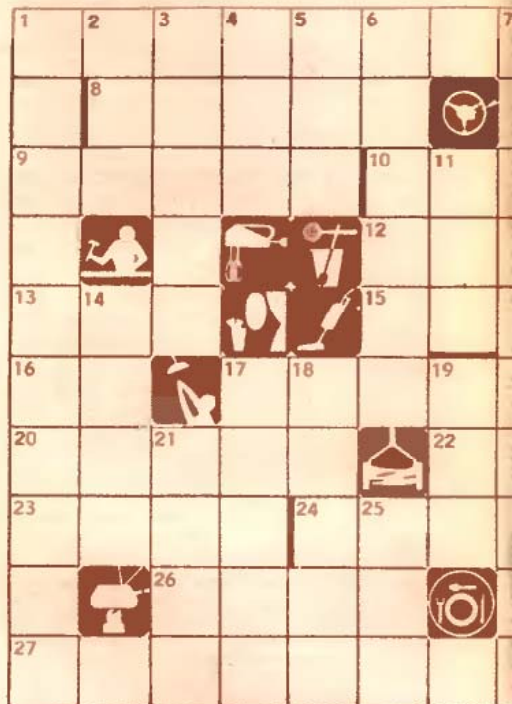
Vízszintes: 1. Konyhai kút. 8. Csap alkatrész. 9. Nem hagy ott. 10. Kört metsz. 12. Nemzetközi művészet. 13. Irodagép konzern. 15. Régi motorkerékpár. 16. Kiejtett betű. 17. Hajtó gép. 20. ... sat — híradástechnikai műhold. 22. Cserző folyadék. 23. Csővezeték-ív. 24. Hálókocsi társaság. 26. Régi időszak. 27. Mérőhul-lám.

Függőleges: 1. Hajlíkony. 2. Amerikai szakszervezet. 3. Igavonó szerkezet. 4. Tejből készül. 5. I-nélkül dohányoz. 6. Röntgen parancs. 7. Szinterelő teszt. 11. A háznak is van. 14. Frédi barátja. 17. ...lpa (bűnöm). 18. Emelő féleség. 19. Kertész teszt. 21. Díszes ülőbutor. 25. Vess betűket.

Az egyik hosszabb, megfejtendő szó egy ritka kohászati műveletet jelöl, amellyel táskarádió alkatrészeket állítanak elő. Beküldendő az így készülő rádióalkatrész neve.

Januári helyes megfejtésünk: Vízsz. 1. Stanley-kés. 18. Fél perce. Függ. 1. Skil-fűrók. 3. Angol adás.

Decemberi rejtvényünk helyes megfejtéséért 50-50 Ft-os vásárlási utalványt nyertek: Lippai Jánosné szegedi, Kucserák Lajos tatabányai, Vitézy András füzessabonyi, Végh István zalaegerszegi, Gombos Imre salgótarjáni, Horváth Gyuláné, Devecseri Miklós, Szabó Péter, Sámuel Imréné, Gáborszki Péter budapesti olvasóink.

Hazai és import

rádió, televízió, magnetofon, lemezjátszó és háztartási gép

alkatrészek

beszerezhetők utánvétellel is a

RAVILL ALKATRÉSZ ÁRUHÁZBAN

Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 45

Telefon: 121-991, 120-827

(—)

...hallottuk... ...láttuk...

Ezentúl nem mi, hanem sok ezer rádióhallgató hallotta január 27-én a Petőfi rádióban a tizenöt éves „Ezerkestert” is köszöntő műsort. Ezúton köszönjük olvasóinknak a kis játékokban személyesen, telefonon — a vidékieknek levél útján — közreműködést. Elnézést kérünk azoktól, akik a „versenyfelhívást” félre hallva, esetleg hiába fáradoztak.

*

Február 6-án Olvasóink is láthatták a televízió „prizma” című műsorában a tél szobafestést, — amiről e számunk 2–3. oldalán részletesen olvashatnak.

Felhívjuk a figyelmet a „prizma” következő, április 2-i adására, amelyben a (márciusi számunk előlő-belső borítóján részletesen ismertetésre kerülő) festékszóró flakon-pisztoly működésben is látható lesz. Az adásban elvezetik a nézőket a flakonokat vizsgáló robbantó-kamrába is, — és a flakonok szórt festékek használatához sok hasznos tanácsot mutatnak be.

*

Angliában 1972-ben 2,5 milliárd fontot kölcsönöztek saját házáépítőknél. Ez az eddigi rekord.

*

Az amerikai Rockwell-cég eladta NSZK-beli barkács szerszám-gyárárt, ezzel felszámolta ezt az európai gyártási ágazatát.

Csehszlovákiában „KUTIL” címmel évszanként megjelenő barkács-kiadványt, „abc” címmel pedig technikai-tudományos-barkácsolással is foglalkozó gyermek-folyóiratot adtak ki.

*

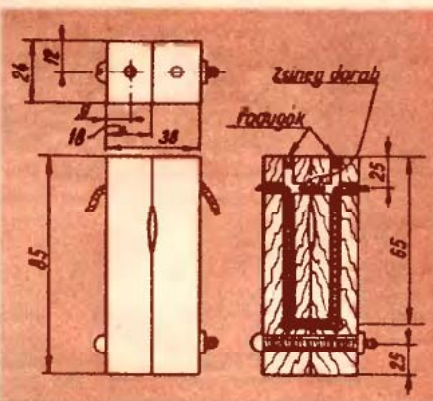
Az NSZK-ban megjelent a DIN 66069 számú, a barkács (otthoni) szerszámokra vonatkozó biztonsági szabvány.

Az elvághatatlan zsinór

Csodák nincsenek, ezt ma már mindenki tudja. De vannak csodás bűvészműtávjok, amelyeknek vagy kézügyesség, vagy valamilyen technikai eszköz az alapja. Mivel a kézügyesség fejlesztése hosszú gyakorlást kíván, a gyorsabb sikerért forduljunk inkább a technikához.

Bűvészszerzőnk két darab $18 \times 24 \times 85$ mm-es fahasábból, kb. 500 mm hosszú, erős, fonott zsinórból és egy $M3 \times 40$ -es anyáscsavarról áll. A két fahasábot fúrjuk át a méretezett rajz alapján. A zsinór furata 3 mm, a csavaré 4 mm átmérőjű legyen. A felső furatokba üssünk farúdból levágott dugókat; végüket csiszoljuk a hasáb felső lapjával egy szintbe, majd a felületeket szintelen nitrólakkal kenjük be. A rajzon jelzett furatokba ragasszunk egy-egy zsinórdarabkát és fűzzük helyére a zsi-

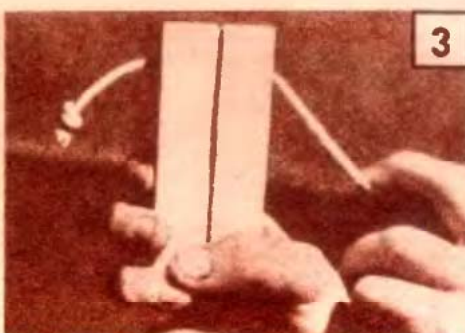
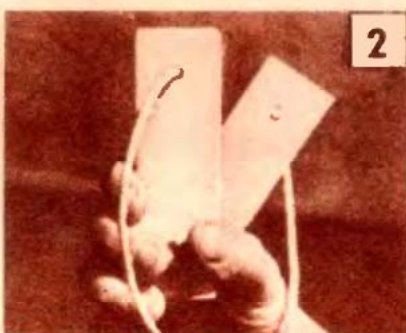
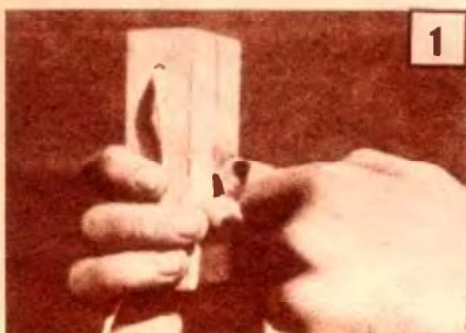
neget. A fűzéshez segítségünkre lehet egy vékony horgolótű. A zsinór befüzése után a két hasábot fogjuk össze az $M3 \times 40$ -es anyáscsavarral.

Bűvészszerzőnk a következőképpen mutatjuk be ismerőseinknek, barátainknak: egyik kezünkkel fogjuk meg a hasábok alsó végét s a nézők felé tartva, hol az egyik, hol a másik oldalra húzzuk át a két végén csomózott zsinórt. Ezután egy, a két hasáb közötti nyílásba dugott éles kést felfelé huzogatva — vágó mozdulatokat utánozva — vágjuk el a zsinórt (1. kép). Ha már „elvágtuk”, a hasábot elfordítása után mutassuk meg a nézőknek a belső lapokon látható zsinórvégeket (2. kép). Fordítsuk ismét egymás mellé a hasábokat, s a fantáziánkra bízott hókus-pókuszok után oldalról ismét huzogassuk ide-oda a láthatóan ép zsinórt (3. kép). Bűvészszerzőnk előnye, hogy különösebb előkészítés nélkül bármikor használható.

—gyi—

Extra makettek

Lapunk 1970/6. számában már foglalkoztunk a műanyag modellek összeállításával. Előző (1972/1.) számunkban pedig a kész makettek védelméről írtunk. Bár e hasznos és érdekes hobbi sem lesznek egyedi darabokká, hiszen egy-egy típust is sok ezer példányban árúsítanak az üzletekben. Ezért ne sajnáljunk még egy kis plusz kiadást, s az összeállításon túli munkát ahhoz, hogy egy-egy modellt egyedi „tulajdonságokkal” ruházzunk fel, aminek következtében a makettek már nem lesznek egyszerű gyári tömegdarabok, hanem egyedi remekeké lépnek elő.

Ilyen specializáló műveletek: repülőmodellek relieffé formálása, műanyag hajótest tával borítása.

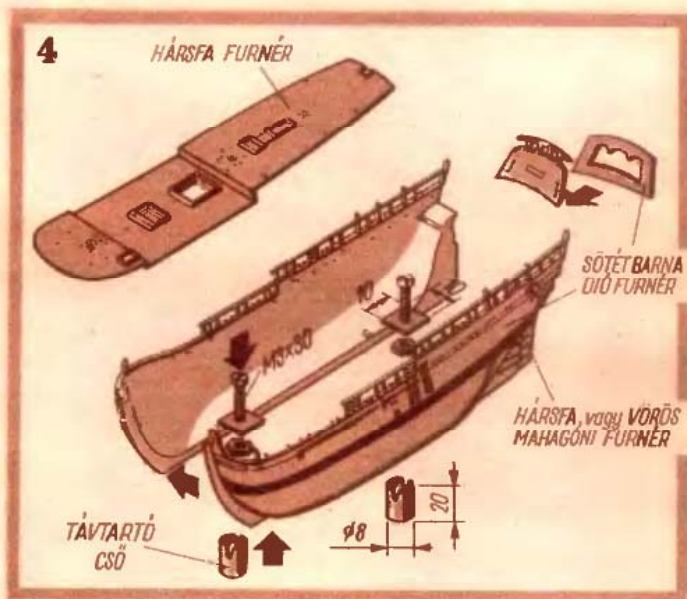
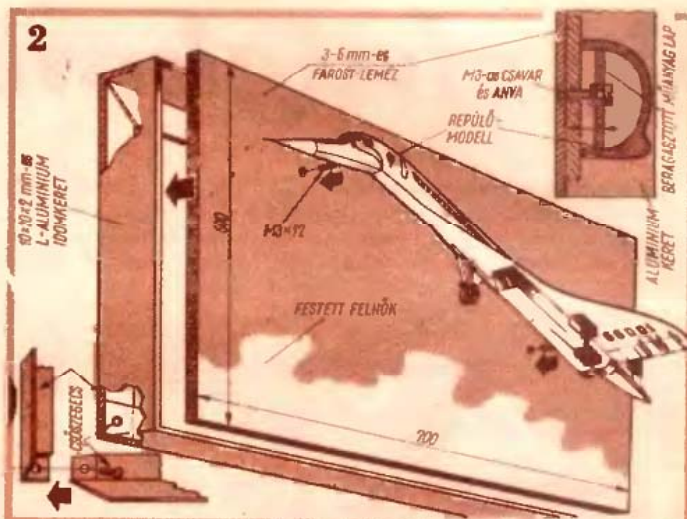
MODELL-RELIEF

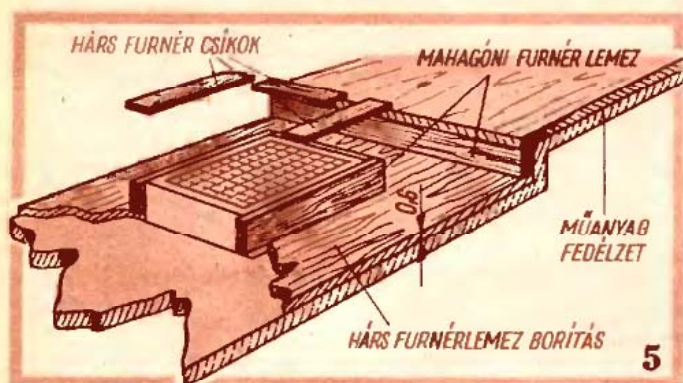
Repülőgépek kicsinyített másából domborművet, relieft is készíthetünk (címkép). A plusz kiadás kb. 50,— Ft, bőven megéri. Például a szuperszónikus TU-144-es modelljének ára 78,— Ft, de egy modellből két relieft is kialakíthatunk, hiszen egy-egy domborműhöz csak a gép-madár egyik hosszanti felét használjuk fel. A törzs belsejébe ragasszunk két műcsempe lapocskát. A lapokba előzőleg hajtsunk M 3×12-es anyáscsavarokat (1). Állítsuk össze a repülőgép felét, fessük le, majd a matricát nedvesítés után simítsuk a törzsre, ill. a szárnyra. Vigyázzunk! A szárny rögzítő csomjait vágjuk 16 mm hosszúra, a pilótafülke homlokablakát pedig közepén fűrészeljük ketté.

A dombormű alaplapja 3—5 mm vastag farostlemez, kerete 20×10×2 mm-es L-alumínium idom. A keretet egy darabból, hajlítással alakítsuk ki. Az L-idom két végét lapolva, csőszeggeccsel kapcsoljuk össze. Az alumínium keretet polírozzuk és fűjünk le „Akrilán” fémvédő-lakkal.

A farostlemez hátlapot (háttér) leszábas után kenjük be világoskék Wallkyd festékkel. Száradás után a lemezt epokittal ragasszuk a keret belsejébe. Ha a ragasztó megkötött, helyezük a gép-madarat a farostlemez közepére. A felerősítő csavarok lyukait jelöljük meg s készítsük el a furatokat. A csavarok szárait dugjuk át a furatokon és hátulról hajtsunk fel egy-egy M3-as anyát (2). A repülőgép törzse így teljesen rásimul a farostlemezre. A felhőket fehér festékkel fessük fel.

A kész relieft vékony szegre, szemmagasságban akasszuk a falra. A farostlemez falfelőli oldalába vésünk kis mélyedést, oda kerül a szegfej. A megmaradt fél repülőgép-testből egy másik, „ellenirányú” relieft készíthetünk.

FABORÍTÁSÚ HAJÓ

Az „Airfix” gyár régi, történelmi hajók modelljeit is gyártja. Nálunk közülük az „Endeavour”, Cook kapitány hajójának makettje kapható. (Tavaly volt 200 éve, hogy eredetijével körbehajózták a Földet.) Sajnos a műanyagot fajlegűvé a legtokéletebb festékkel sem varázsolhatjuk. Az egyébként szép, részletdús hajó így sokat veszít „élethűségéből”.

A modell e fogyatékoságán „fába öltöztetéssel” segíthetünk (3). A hajótestet ragasszuk össze. Hosszanti középvonalába fúrunk két lyukat, majd két 10×10-es, középen átfúrt polisztirol lapocskát ragasszuk a test fura-

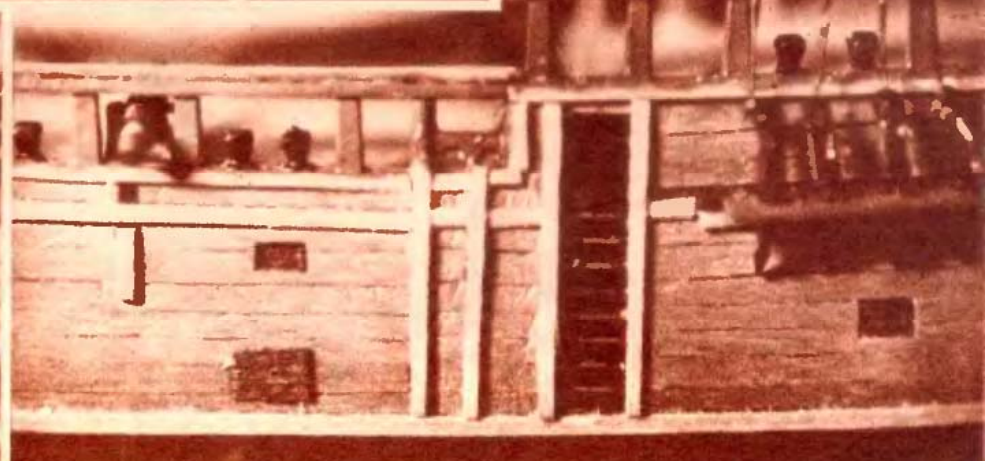
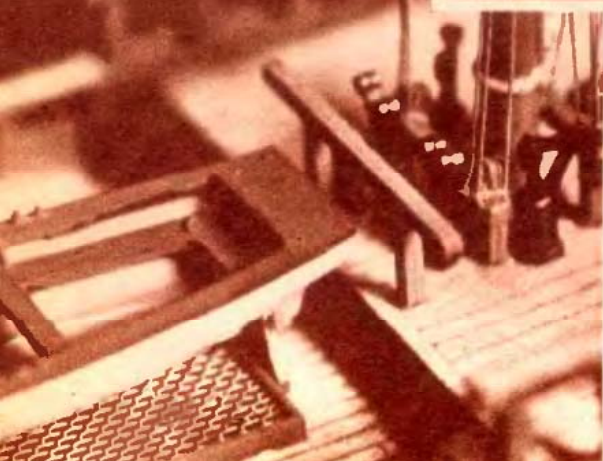
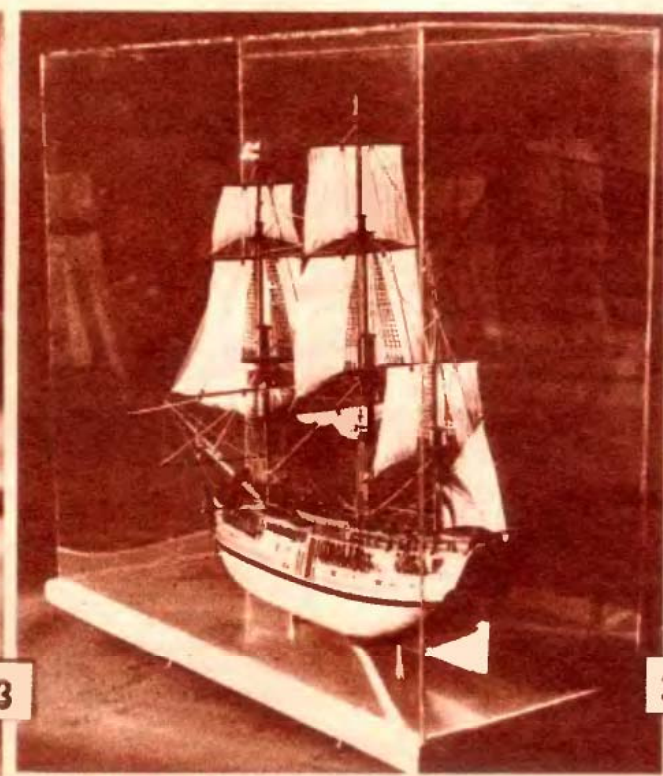
tai fölé. A lapokat M3×30-as anyáscsavarokkal rögzítjük (4).

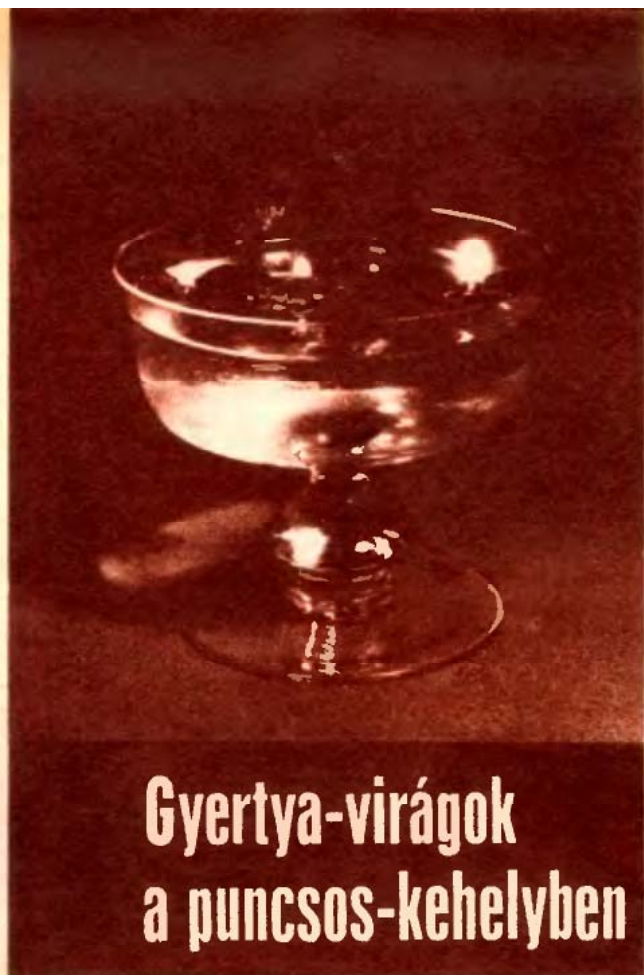
A hajótestet — az eredeti palánkolást alapul véve — kívülről borítsuk be kb. 2 mm széles furnércsíkokkal. A palánkokat technokollal ragasszuk a műanyagra. Az ívelt palánkokat egyenként, szárazon hajlítsuk meg. A 0,6 mm vastag furnércsíkok az óvatos hajlítást törés nélkül elviselik. A palánkcsíkok felragasztásakor ügyeljünk arra, hogy a test síkjából kiálló részek (pl. ablakkeretek) a faborításból is kiemelkedjenek. A fedélzeti korlátokhoz ne nyúljunk, mert fával borítottan túl „vaskosak” lennének.)

A fedélzetet három különálló darabra (elő-, fő-, és tatfedélzetre) bontva fedjük le. A 0,8 mm-es hársfa-furnérból vágjuk ki a fedélzeti nyílásokat és az árbócok helyeit. A pallók vonalait puha ceruzával húzzuk meg a faborításon, technokollal ragasszuk a műanyag fedélzetre (5), azt pedig a hajótestre. A hajót — két távtartó gyűrű közbeiktatása után — erősítsük léckeretre ragasztott színes (fautánzatú) farostlemezre.

A hajót a szokásos technológiával építsük tovább. Az alkatrészeket fessük be matt, a faburkolathoz jól illő, nem túl élénk színű festékkel. A műanyag vitorlák helyett kikeményített batisztból kiszabottakat ragasszuk a modellre. A bevonó- és állító kötelek csigáit apró fekete gyöngyökkel helyettesítsük. A kész hajó faburkolatától csak az alapos szemlélő különbözteti meg a festett alkatrészeket, s így a modell már valószínűbb, impozánsabb. ☐ ★★★

B — s — j

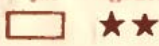
Gyertya-virágok a puncsos-kehelyben

Farsang idején, a vidám összejövetelek alkalmával az emelkedett hangulatot még tovább fokozhatjuk, ha eredeti hangulatvilágításról gondoskodunk. Könnyen kiválthatjuk például a társaság elismerő csodálkozását, ha a tálcán behozott italos poharak közé egy „világító kelyhet” is helyezzünk, s a villanyt leoltva lépünk a szobába. A hatás kárpótol a fáradságért, s mert

pénzbe is alig kerül, lássunk a gyertyás-kehely elkészítéséhez.

Színes fémfólia, parafadugó és kanócként is használható zsinég szinte minden háztartásban található. Ezen kívül talpas üvegkehelyre, vízre és könnyű olajra lesz szükségünk. Az úszó, világító „tavirózsát” az ábra négyzetrácsának segítségével vágjuk ki. A négyzetrács felnagyításának mértékét a kehely nagysága határozza meg. Érdemes előbb kemény papírból sablont készíteni. Helyezzük sablonunkat a fóliára, rajzoljuk körül, majd körömvágó ollóval vágjuk ki. Minél többféle színű fóliát és mintát használunk, annál szebb lesz világító kelyhünk.

Vágjunk ki korongokat egy ép parafa dugóból, s azokat Palma-Rekorddal, vagy technokollal ragasszuk a virágok alá. A parafa korong lehetőleg ne látszódjék ki a fólia alól, ezért például a hatágú virág szirmai alá ne korongot, hanem kis parafa csíkokat ragasszunk. A kanócot fűzzük nagyméretű varrótűbe, majd alulról felfelé dugjuk át a parafán és a fólián. Az átfűzött kanócot úgy vágjuk el, hogy alul 10–15 mm-es, felül pedig két-három milliméteres darab látszódjon ki. Ezután a virágok szirmainak, leveleinek végeit hajlítjuk kissé felfelé.

A „premier” előtt célszerű kipróbálni világító kelyhünket. Töltsük meg félig vízzel a poharat, majd öntsünk rá kb. 10 mm magas rétegben olajat. (Az étolaj, vagy más, könnyű szagtalan olaj is megfelel.) Vigyázzunk, robbanást okozó folyadékot véletlenül se használjunk. Helyezzük az olaj tetejére a virágokat, majd gyújtsuk meg a kanóckat. Ha a virágok nem billenek el és egyenletesen, füst nélküli lánggal égnek, jól dolgoztunk, jöhetnek a vendégek.

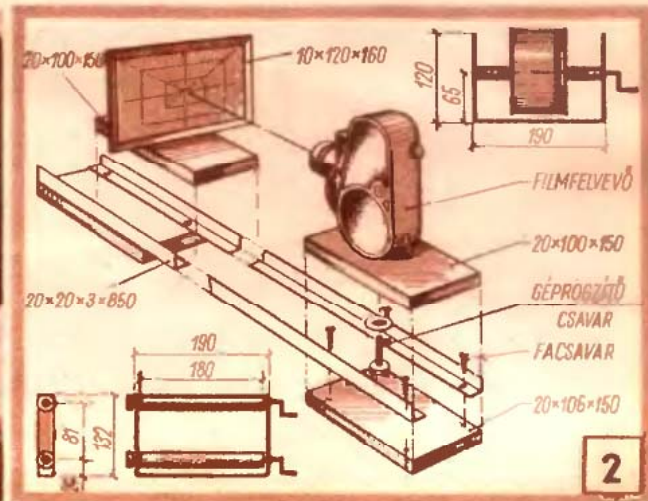
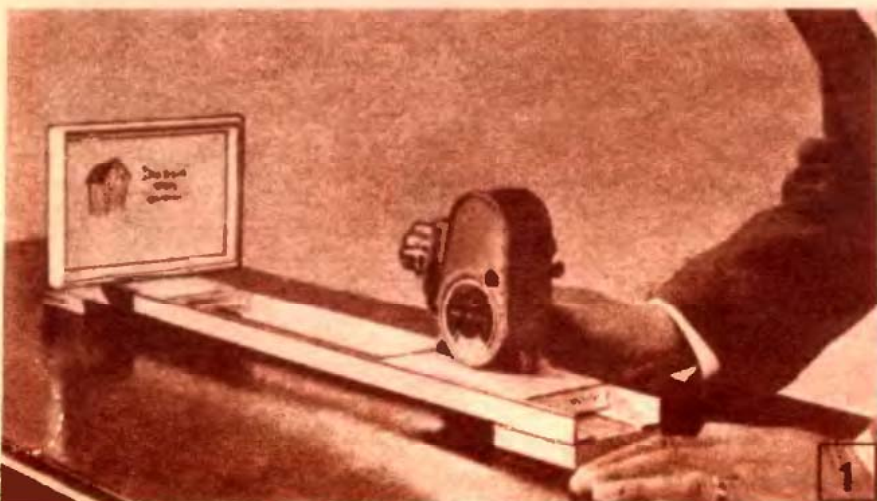
—gvi—

Cimfeliratozó

Megfelelő címszöveg készítése a filmező amatőrök egyik állandóan visszatérő gondja. Mivel még a legrovidebb film is igényel kezdő, ill. befejező feliratot, ajánlatos ehhez a gyakori művelethez állványt összeállítani (1). Állványunkkal szinte a címszöveg valamennyi felvételi eljárása megoldható, ezért érdemes elkészítésére néhány munkaórát és pár forintot fordítani.

Vágjunk le 20×20×3-as L-acél- vagy alumínium idomból két 850 mm-es darabot (2). Végeik alá süllyesztettfejú facsavarokkal fogjunk fel két 20×106×150 mm-es deszkalapot. A felirat- és géptartó deszkalapokat is fűrészeljük ki. Alsó élüket kerékítsük le, hogy a deszkalapok simán csússzanak a sínek között. A filmfelvevőt tartó deszkalap alján vessük ki a géprögzítő csavar helyét.

A felirattartó deszkalap fölé többféle címfeliratozót készíthetünk. A $10 \times 120 \times 160$ mm-es álló tábla mögé csavarozunk L-alakú laposvasat. A táblát a laposvasal, ill. facsavarokkal rögzíthetjük a $20 \times 100 \times 150$ mm-es deszka alapra. Az álló táblára helyezünk beállító ráccsal ellátott papírlapot.

A beállító rács (a tv monoszkópjához hasonlóan) tartalmazzon vékony vonalkákat, kifelé nagybodó téglalapokat. Jelöljük be a középpontot is. A felirat és a gép távolságának beállításakor a lencse optikai tengelye essen egybe a beállító rács középpontjával. Ha filmfelvételük tükörreflexes, nem okozhat gondot az élesség és a képmező nagyságának meghatározása. Ellenkező esetben előtétlencsék alkalmazásával, s a kezelési utasításban levő táblázat segítségével, próbafelvételkel határozzuk meg a szükséges adatokat.

A körben forgó címfeliratkészítő U-alakú tartóbakját 20×2 mm-es keresztmetszetű laposacélból szabjuk ki és

hajlítsuk meg. A forgó dob egy kiürült, kb. 100 mm átmérőjű festékes doboz. A dob tengelyét farúdból alakítjuk ki és facsavarral, valamint egy hegyesre reszelt végű hajtókarral rögzítjük a bak két szára közé. A tartóbakot facsavarokkal erősítjük a felirattartó falához. A feliratot 180×314 mm-es kartonlapra írjuk, s azt ragasztószalaggal rögzítjük a dob palástjára (3). A felirat filmezésekor a hajtókart az olvasási sebességnek megfelelően forgassuk (4).

Kéthengeres címfelirat készítőnk az előzőhöz hasonló, U-alakú bakra szereljük fel. A két 20 mm átmérőjű, 180 mm hosszú farudat szintén hajtókarral forgathatóra készítjük. Címfelirat készítésekor végtelenített papírcsíkot vagy papírtekerceset használunk. Felvételtkor a feliratokat a hajtókar lassú forgatásával vonultassuk el a lencse előtt (5).

—gyi—

CAMPING

KERTIBÜTOR ZOMÁNC

Amikor ezek a sorok megjelennek, sok ezermester gondol a hétvégi ház, vagy családi ház kertjéhez tartozó bútorok javítására, átfestésére. A kerti bútorok a közeledő jó időben kellemessé teszik a kertben való tartózkodást, pihenést. Nem mindegy tehát, mennyire „mutatóssak” azok. Ilyenkor számításba jön sokféle ismert és kevésbé ismert festékfajta. Ha még hozzászólnánk a festék kiválasztásához, akkor a lehető leghatározottabban a Camping kertibútor-zománcot ajánljuk. Ajánlatunkat néhány ténnyel, a festék rövid ismertetésével is alátámasztjuk.

Valamennyi vasból, fából, alumíniumból és vesszőből készült kertibútor átvonó festésére egyaránt alkalmas a Camping kertibútor-zománc. Egyik legfontosabb előnye a Tiszal Vegyi Kombinát által gyártott kertibútor zománcnak az, hogy igen gyorsan szárad. A vele festett bútorokat rövid időn belül használatba vehetjük. Igen szép, dekoratív, kemény bevonatot képez, s szinte a szírvárvány valamennyi színében kapható. Használata rendkívül gazdaságos, mert töltőanyagot nem tartalmaz, s ennek következtében felkeverhetetlen üledéket sem képez.

A kertibútorok, mint az időjárásnak részen kitett tárgyak esetében, dekoratív bevonatot egy vagy két réteg felvitelével érhetünk el, amely közvetlenül felhordható a fa vagy fém felületre. Alumínium felületnél azonban külön alapozás szükséges, amelyet legcélszerűbben a TVK által gyártott PELLIKOR alapozó-

val végezhetünk el. A bevonandó felületeket ehhez megfelelő módon elő kell készíteni. A befestendő tárgynak teljesen tisztának, rozsdá-, olaj-, nedvesség- és pormentesnek kell lennie. A nyers fatárgyakat (forgácslap és farostlemez kivételével) LENALKYD HIGÍTÓ-val kell beereszteni.

Ha nincs rá mód, hogy kerti bútorainkat védjük az időjárás viszontagságaival szemben, akkor is a Camping kertibútor-zománcot tudjuk a legcélszerűbben felhasználni, de ebben az esetben biztosítani kell a teljes bevonatrendszer, amely áll: a befestendő tárgy teljes megtisztításából, korróziógátló bevonat felviteléből (fém-tárgyaknál PLUMBIN MINIMUM, KORALKYD, illetve alumínium tárgyaknál PELLIKOR), továbbá alapozófesték (ALAPLAST) alkalmazásából. A Camping kertibútor-zománcal való átvonása, csak ezután történhet. Amennyiben szükséges a felület egyenetlenségét eltüntetni, úgy erre a célra a TVK gyármányát, a WALLKYD gittet ajánljuk.

A Camping kertibútor-zománcot tartalmazó edény tetejének felnyitása után az esetleges bört, amely a festék felületén képződött, egybefüggően el kell távolítani. Amennyiben ez nem történt meg kifogástalanul, a festéket hígítás után át kell szűrni. A Camping kertibútor-zománc felvitele történhet szórással vagy ecseteléssel. Általában egy réteg is kellő fedést biztosít. De igazán esztétikus bevonatot két réteggel érhetünk el. A má-

sodik réteget leghamarabb két órán belül, vagy 24 óra múlva vihetjük fel. Az esetlegesen megmaradt festékre egy újnyi SZINTETIKUS HIGÍTÓ-t öntünk, amely hosszú időre biztosítja a festék későbbi felhasználását. Természetesen a festékes doboz tetejét alaposan zárjuk le.

Egy liter Camping kerti bútor zománcfesték 10–12 négyzetméter felület egyszerű bevonására alkalmas. Maximum 20 százalékgig SZINTETIKUS HIGÍTÓ-val a minőség romlása nélkül hígíthatjuk. Kapható fehér és élénk alapszínekben. 0,35 és 0,7 literes kiszerelésben kerül forgalomba. Száraz, hűvös helyen tárolandó a II. tűzrendészeti fokozat előírásai szerint.

A Camping kertibútor-zománc más festékekkel és pasztákkal nem keverhető. Festés közben — amennyiben zárt helyiségben végezzük — gondoskodjunk a megfelelő szellőztetésről. Általában a festési munkák alatt a dohányzás és nyílt láng használata tilos! A festést pormentes körülmények között végezzük.

A Camping kertibútor-zománc beszerezhető szaküzletekben. Közvetek nagyobb mennyiségben a Vegyi Nagykereskedelmi Vállalatoknál, illetve a Vegyipari Termelőeszközök Kereskedelmi Vállalatánál szerezhetik be.

NEMZETKÖZI

ÖTLETPARÁDÉ

ÉKSZIJNYÚJTÁS

Előfordulhat, hogy az ékszij hossza néhány milliméterrel kisebb a szükségesnél. Ha a szíjörcsák közelítésére nincs mód, az ékszijat tegyük egy autóemelő talpa alá, ill. akasszuk annak emelő részébe. Rögzítsük nyújtott helyzetben az ékszijat, s egy ideig hagyjuk abban a helyzetben, s máris adott a nagyobb hosszúságú ékszij.

ÉRDES LÉTRAFOK

A fából készült polcos munkalétrák fokai, polcai a gyakori használat következtében felül kifényesednek és többé nem nyújtanak kellő biztonságot a látrán dolgozónak. Ragasszunk érdes gumit, vagy nemezcsikokat – érdes felületükkel felfelé – a létrafokokra, úgy megelőzhetjük az esetleges lecsúszásból adódó balesetet.

OLAJMENTŐ FÓLIA

Sokan használják a háztartási gépek kenésére alkalmas „csörös” olajozót. Hogy az olaj ne csöpögessen a bútorra, textiliára, az olajozó tartályára húzzunk kis kizacsokót, vagy egyszerűen csomagoljuk fóliadarabba. A fólia lecsúszását gumikarikával akadályozhatjuk meg. A csörön visszatápláló olaj így a zacskó belsejében gyűlik össze.

CSAVARBIZTOSÍTÁS

Két egymás melletti csavaranya biztosításához újszerű megoldás is kínálkozik –, a csavaranyák egymás felé néző oldalait fűrészsel vágjuk be, s a résbe szorítsunk rugalmas, végein V-be vágott acéllemezt. A lemez néhány milliméterrel legyen hosszabb, mint a csavarok restől-résig távolsága, úgy kissé, ivelten áll helyen, s nem eshet ki.

FORRASZTÁS LÁMPAFÉNYNÉL

Horganyzott vödrök kilyukadt fenekeinek forrasztásához a leborított vödör alá tegyünk izzólámpát. Az izzó fénye „megmutatja” a lyuk helyét, jelezve, hogy hol kell forrasztanunk.

ECSETAZTATÓ FLAKONOK

Ajtók, ablakok mázolásakor nem dolgozunk folyamatosan –, a munkát hosszabb-rövidebb időre megszakítjuk. Ilyenkor az ecsetet nem fontos minden alkalommal oldószerben kimosnunk –, elegendő ha vízbe tesszük. Erre a célra jó egy-egy – az ecset méretéhez igazodó – oldalán kivágott, ill. felhasított műanyag flakon.

CSÍK GYŰJTŐ

Mind a fotópapír-vágó, mind a karos lemezvágó használata közben sok hulladék keletkezik, s a levágott csíkok a padlóra esnek. Ezért célszerű, ha a vágógépet tartó asztal lapja alá kihúzható fiókot szerelünk, ami felfogja a lehulló papíresíkokat.

Barkács

Szövőszék

A szép szőnyeg otthonunk díse. Am a parkettára terített, vagy éppen falra akasztott textiliát házilag is megszöhetjük, sőt szabad idővel rendelkezőknek a szőnyegszövés hasznos, jövedelmező időtöltést is jelenthet. Az országban sok helyütt — főleg megyei művelődési központokban — működik szőnyegszövő szakkör. A szövés technológiáját emellett tanfolyamokon is elsajátíthatjuk (amelyeket évenként indít a Pedagógus Szakszervezet, Bp., VI., Csengeri u. 68.)

Am nem elég, ha már tudunk szőni, a munkához elengedhetetlenül

szükségünk van szövőszékre is, amelyet bizony magunknak kell elkészítenünk, hiszen készen nem kapható. Lapunk egy régebbi számában (1962/3.) bemutattuk Oláh Györgyné szövőszékét, s most ezt közkíváncsra ismertetjük.

A szerkezetet egy-két darab kivételével — az alkatrészekből állíthatjuk össze. Az állványhoz főleg fenyőfát használunk, a mozgó alkatrészeket viszont lehetőleg keményfából (bukk, tölgy, kőris) alakítsuk ki. A szövőszék elkészítéséhez gyalupad, gyaluk, vésők, faráspolyok és csiszó-

lópapírok szükségesek. Középső tervrajzunk a széket egészen részletesen ábrázolja. (A terv bal alsó részén látható rajz csak illusztráció, nem a terven bemutatott szövőszék ábrázolja!)

Munkánk első fázisában az alkatrészeket készítsük el. Felületeiket gondosan csiszoljuk le, s ha már szép simák a darabok, azokat higított nitró-lakkal kenjük be. Száradás után kopott csiszolópapírral még egyszer dörzsöljük át az alkatrészeket, így felületük szálkamentes lesz.

A SZÖVŐSZÉK ÁLLVÁNYA

Először a két oldalfalat (1) állítjuk össze. A vízszintes oldalfák nyílásaiba dugjuk be a lábakat alkotó függőleges oszlopokat, s mindegyiket támasszuk meg egy-egy háromszög alakú fahasábbal, amelyeket köldökcsapokkal rögzítünk az oldalfákhoz. A két „H”-ra hasonlító oldalfala hátsó — hosszabb oszlopába erősítünk fel még egy-egy vízszintes, deszkából készült kart.

A kész oldalfalakat hátul a keresztmerekítővel (2) fogjuk össze. A keresztmerekítő két nyílásába üssünk egy-egy szorosan illeszkedő fát. A támfát — (4) facsapokkal rögzítjük a hátsó függőleges oszlopra, majd dugjuk bele az irányító dorongot (3), s azt ékeljük is ki. Most már szilárdan áll a szövőszék állványa.

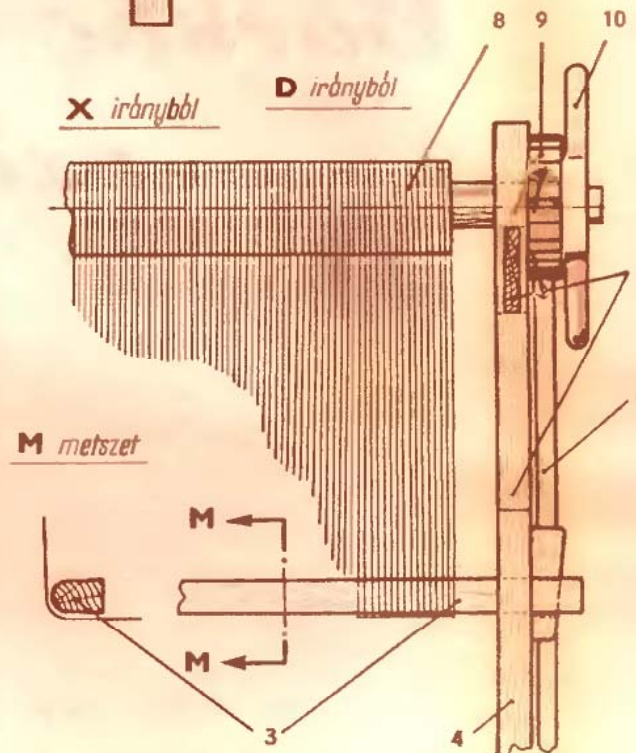
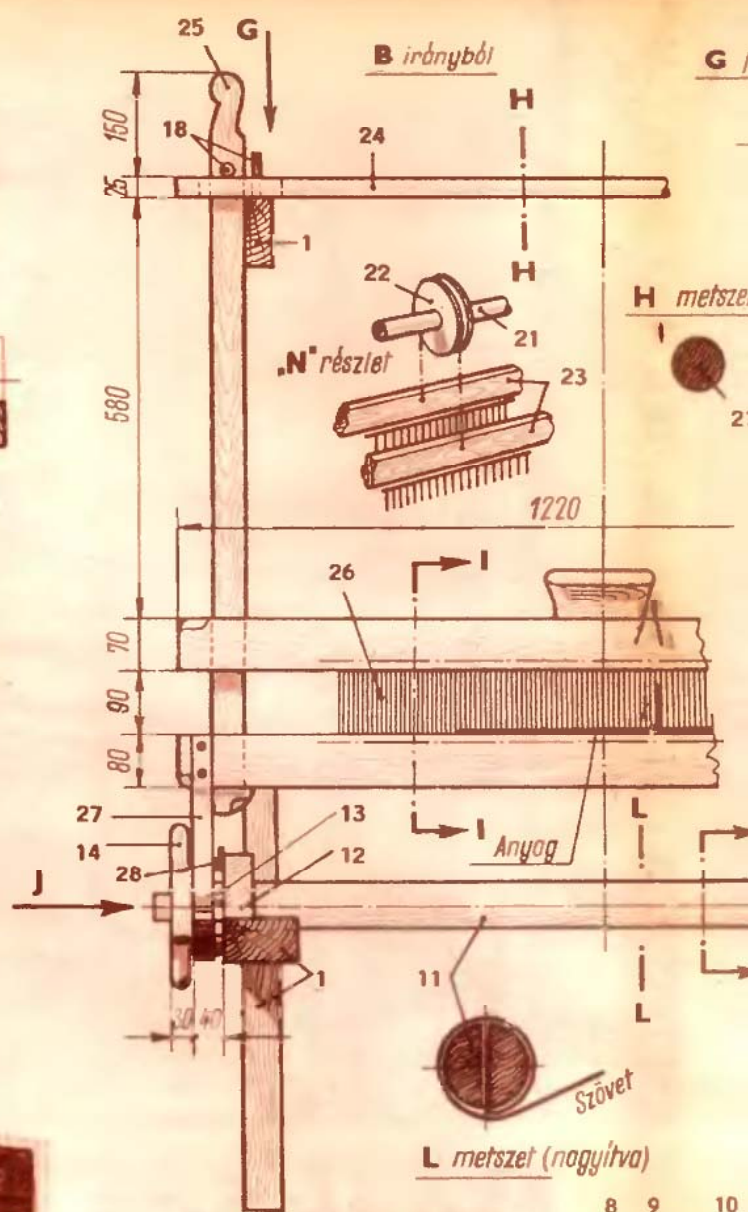
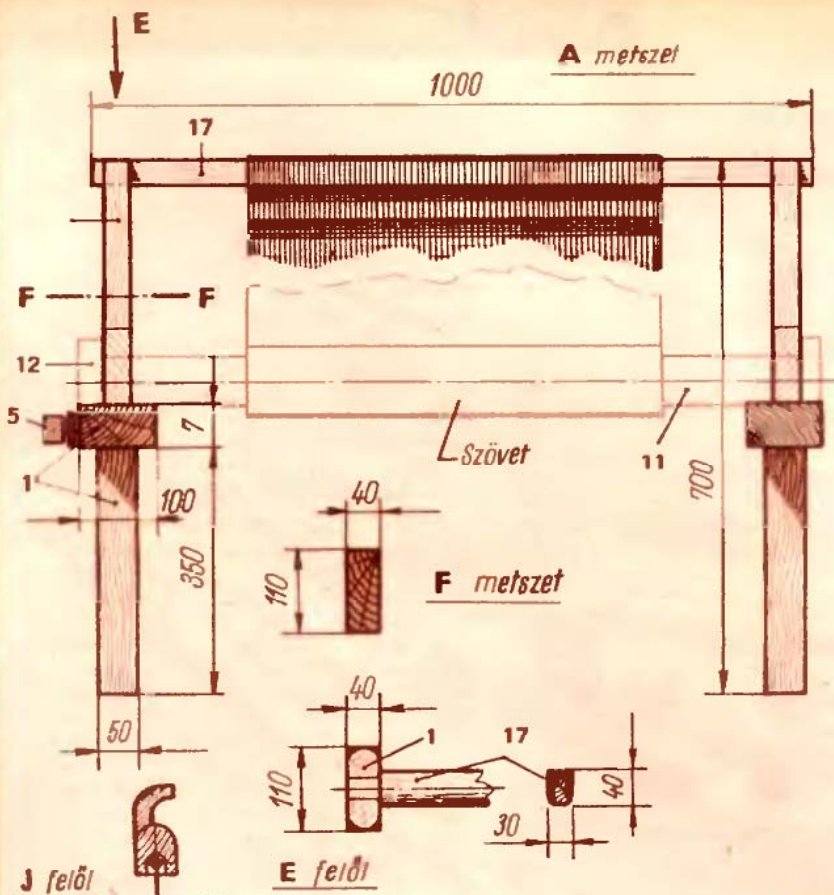
Következő lépésként az állványra közvetlenül felszerelendő alkatrészeket erősítsük fel. A vízszintes kiemelőfát (5) lazán szegecseljük össze a függőleges kilincsfával (6). Szegecs helyett használhatunk sárgaréz facsavart is, de a csavar vége ne álljon ki a fából. A kiemelő fát (5) rézlemez szeglettel erősítjük a vízszintes gerendához. A kilincsfát sárgaréz facsavarral fogassuk a függőleges oszlophoz, majd ellenőrizzük, könnyen mozognak-e a falécek? A kiemelőfa végére csavarozunk egy fém bútorfogantyút (7).

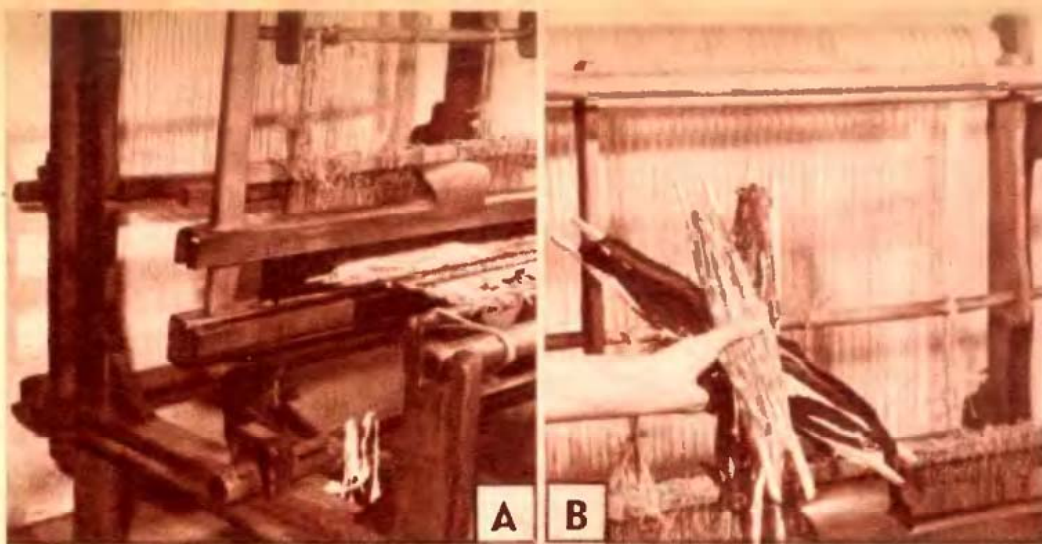
A lánchenger (8) tegyük a helyére, tengelycsonkjára pedig húzzuk fel a 12-fogú kilincskereket (9), s a feszítőkart (10). A lábítók bakját (13) ékeljük fel a keresztmerekítőre (2), majd a lábítókat (16) facsappal rögzítjük a bakra.

A szövethenger (11) az alsó, vízszintes gerendára (1) kerül. Főléje csavarozzuk a két rögzítő tömböt (12). Ha a szövethenger már könnyen forog a fészében, tengelycsonkjára szereljük fel a 24 fogú kilincskereket (13), a feszítőkart (14), valamint a kilincskerék reteszét (28). A mellidorongot (17) nyomjuk a mellső oszlopok (1) fészébe.

A NYÜST TARTÓSZERKEZETE

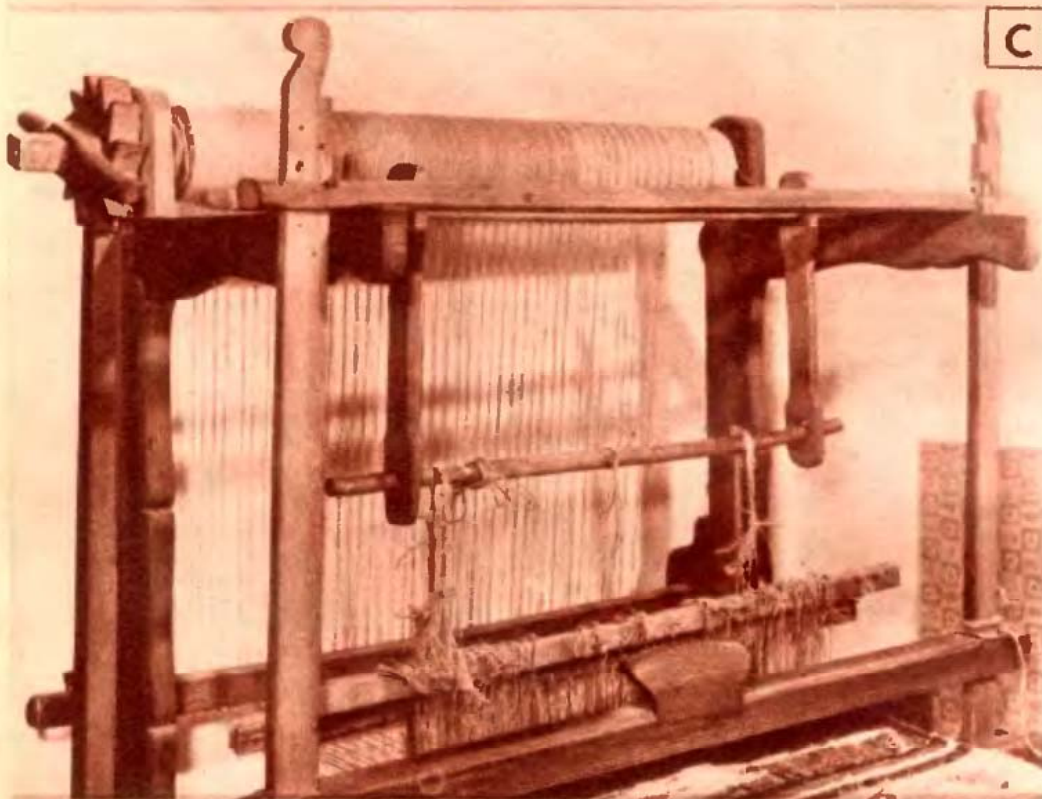
A szövőszék felső, vízszintes gerendájába (1) üssünk két-két csapot (18). A sikolyútartóra (19) húz-

A) Ha a szövés még nem túl hosszú, az a fardhoz kötve erősíthető a szövethengerhez

B) A keresztzálakat vetőkre tekerten „vetik” át a felvetett szálak között

C) A szövészék felső része a lánchengerrel, valamint a nyüst- és bordatartó szerkezettel

zük rá a két szárnyat (20), s a tartót tegyük a két csap közé. Az egyik szárny furatába dugjuk bele a sikolytengelyt (21), arra pedig húzzunk két csigát (22), majd a tengelyt dugjuk a másik szárny furatába. A csigákon átvett erős zsinagréra kössük a nyüstöt (23), amelyeket alul — szintén zsinaggal — rögzítsünk a lábítókhoz. A zsinagrék hosszúságát úgy állítsuk be, hogy a nyüstöket a lábítók lenyomásával felváltva emeljük, illetve süllyesszük.

A BORDA SZERKEZETE

Miután a nyüstök a helyükre kerültek, állítsuk össze a borda szerke-

zetét (26) is. A borda két szélső nyílásába erősítsük a két szárnyat (25), majd végükre húzzuk rá a bordatartót (24). A szárnyak furataiba — a tartó fölé — üssünk egy-egy facsapot (18). A kész bordaszerkezetet helyezzük a sikolytúrtartó (19) elé, s facsapokkal (18) biztosítsuk.

A borda alsó dorongjára csavarozzuk fel a továbbító lemezt (27). Működését ellenőrizzük. Ha a bordát magunk felé húzzuk, a továbbító lemeznek (27) egy fognyit kell elmozdítania a szövethengert (11). A retesz ilyenkor felemelkedik és saját súlyánál fogva a következő fog elé esik. Ezáltal megakadályozza a szö-

vethenger visszafordulását, így a szövetet mindig feszesen tartja.

NÉHÁNY FONTOS TANÁCS

Szövés közben a fonál, ill. a szövés faanyagon csúszik. Ezért a textiliával érintkező fadarabok felületét addig koptassuk, amíg azok szállakmentesek, fényesek lesznek.

A kész szövészék egymáson elmozduló alkatrészeinek felületét kenjük be felmelegített viasszal, mert ellenállóbbá teszi az alkatrészek kopásnak erősen kitett részét. A bordát és a nyüstöket csak pontos szakipari munkával lehet elkészíteni, célszerű tehát, ha azokat készen vásároljuk meg a Könnyűipari Gépgyártó Vállalat Textilipari osztályán, Bp., VII., Dohány u. 13.

Lapunk terjedelme sajnos nem teszi lehetővé, hogy egyúttal a szövés technológiáját is ismertessük, ezért olvasóinknak azt ajánljuk, hogy a szövéshez szükséges ismereteket bevezetőnkben is említett szakkörökben, vagy szakkönyvek útján sajátítsák el.

Szakirodalom: Endrei Walter: „Lábitós szövészék”... „Hasznos percek” (Kossuth K. V. 1968.)

AZ ALKATRÉSZEK SZÁMOZÁSA A TERVRAJZON

1. oldalfák
2. keresztmerekítő
3. irányító dorong
4. támfa
5. kiemelő fa
6. kilinesfa
7. fogantyú
8. lánchenger
9. kilineskerék (12 fog)
10. feszítőkar
11. szövethenger
12. rögzítő tömb
13. kilineskerék (24 fog)
14. feszítőkar
15. lábító bak
16. lábítók
17. mellidorong
18. csapok
19. sikolytú-tartó
20. sikolytú-szárny
21. sikolytú-tengely
22. csigák
23. nyüst
24. bordatartó
25. bordaszárny
26. borda
27. továbbító lemez
28. retesz

Fénykapcsoló

Automatizált korunk sokféleképpen, s egyre inkább használt elektronikus eleme a fényfüggő-, másnéven fotóellenállás, aminek ellenállásértéke a névleges érték és a rövidzár között a ráeső fény erejétől függően változik. Ezáltal a foto-ellenállással olyan kapcsolások építhetők, amelyek természetes vagy mesterséges megvilágítás — vagy annak megszűnése — hatására lépnek működésbe; kapcsolnak ki vagy be égőket, jelfogókat stb.

Kapcsolásunk (1. ábra) is ilyen, egy zseblámpa égőt kapcsol be, ha a környezeti megvilágítás szintje egy bizonyos érték alá csökken. Tehát, ha a készüléket, illetve annak érzékelő részét a foto-ellenállást a szabadban helyezzük el, akkor sötétedéskor, ha pedig egy szobában, akkor a hálózati világítás kikapcsolásakor gyullad fel a kis izzólámpa.

A kis elektronikus készülék felhasználható a lakásban váratlanul be-

következett hálózati áramkimaradásból beálló sötétség ellensúlyozására, (amint a hálózati világítás megszűnik, a független áramforrásról működő készülék izzólámpája azonnal felgyullad). Alkalmassá tehető tv-készülékek háttérvilágításának automatikus megoldására; gyermekszobában állandó fény biztosítására; falióra automatikus kivilágítására stb.

Ha az izzólámpa helyébe megfelelő áramfelvételű, ill. ellenállású jelfogót (áramfelvétele nem haladhatja meg a T2 tranzisztor max. áramát) kötünk, azzal a fénytől vezérelten akár 220 V-os áramköröket is nyithatunk, vagy zárhatunk. Így a készülék automatikusan végezheti a kártyasofőrök ki-, bekapcsolását, a társasházak lépcsőház kivilágítását, vagy a személygépkocsik parkoló-lámpáinak ki-, bekapcsolását stb.

ELVI MŰKÖDÉSE

Az RF fotóellenállásból és a P változtatható ellenállásból álló feszültségosztó állítja elő a T1 tranzisztor bázisfeszültségét. Az RF ellenállás értéke csökken, ha a megvilágítás erőssége nő. Világosban T1 bázisára elegendően nagy feszültség jut ahhoz, hogy a T1 tranzisztor nyitva legyen. Ha T1 nyitott, akkor T2 zárt, mivel a kollektora és emittora közötti néhány tized V-os feszültség nem elegendő a kinyitáshoz, így az izzólámpa nem világít.

Sötétedéskor az RF értéke növekszik, így csökkenti a T1 bázisfeszültségét, ezért T1 lezár és kinyitja a T2-es tranzisztort; tehát az izzó világít. Ez az állapot mindaddig fennáll, amíg a környezeti megvilágítás újra nem növekszik. Ha a fényszint visszaáll a bekapcsolási érték előttiére, akkor az izzólámpa kialszik. R2 ellenállás biztosítja a gyors átkapcsolást, P potencióméterrel pedig beállítható, hogy milyen megvilágításnál kapcsoljon be az áramkör. A K kapcsoló a készülék üzembelhelyezésére szolgál. R3 a fotóellenállás védelmét biztosítja.

ANYAGJEGYZÉK

- R1 = 1 kohm 0,25 W
- R2 = 0,5 ohm 0,25 W
- R3 = 560 ohm 0,25 W
- RF = ORP 63 fotóellenállás
- T1 = BC 109 (vagy hasonló)
- T2 = BFY 33, vagy 34
- L = 4,5 V 0,009 A (zseblámpaizzó)
- K = kapcsoló
- P = 10 kohm 0,25 W

ÉPÍTÉSI TANÁCSOK

A készülék mind nyomtatott, mind huzalozott áramköri lapra felépíthető (2. ábra). Az alkatrészek elhelyezését úgy oldjuk meg, hogy az izzólámpa fénye ne érje a fotóellenállás érzékelő oldalát, mert esetleges visszacsatolás következtében a készülék begerjedhet és a lámpa villogni fog.

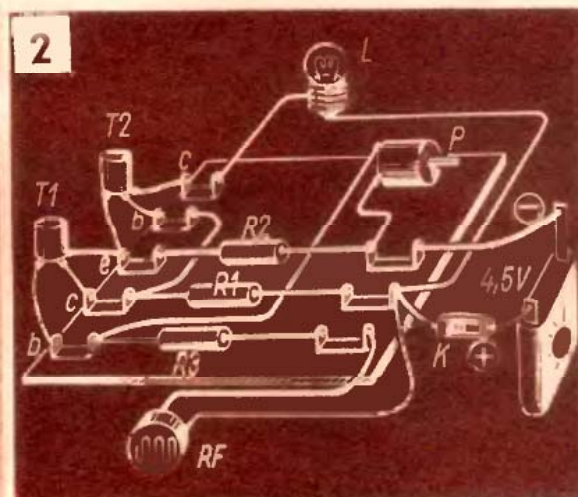
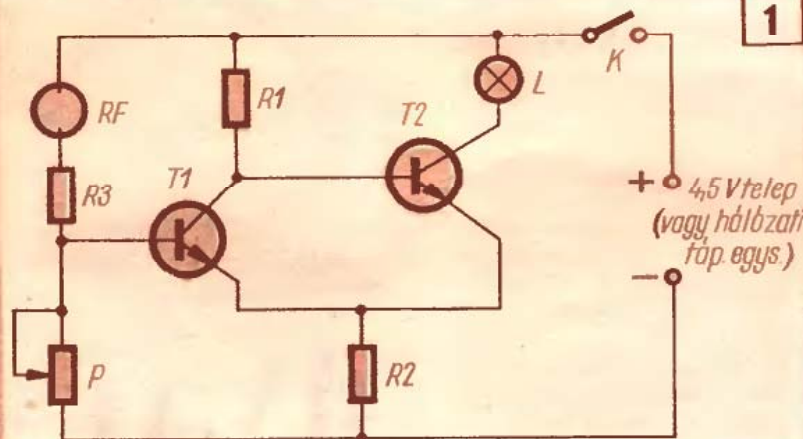
A kapcsoláshoz felhasználható ORP 63-as fotóellenállás. Megvásárolható pl. a Bp., VI., Bajcsy-Zsilinszky út 45. sz. alatti alkatrészárúházban. Az ORP 63-as fotóellenállás adatai: 1 lux-nál kb. 30–35 kohm, lineárisan csökkenve 1000 lux-nál 0,1 ohm, teljesítmény-felvétele 20 mW. (Az adatoknak megfelelő más, hasonló típus is alkalmazható). A 0,5 ohm-os ellenállás szükség esetén ellenálláshuzalból is elkészíthető. (Pl. mangánin vagy cekasz huzalból.)

A kapcsolás 4,5 V-os zseblámpa-teleppel kitűnően működik, de a gazdaságos üzemeltetés céljából érdemes egy kisfeszültségű hálózati tápegységet készíteni.

Ha az égő helyére záró jelfogót építünk, s a jelfogó tekercsének ellenállása túl kicsi, kössünk vele sorba egy védőellenállást.

CSÁNYI GY. — FRANK F.

Ötletdíjak 100–100,— Ft-os vásárlási utalvány. ★★

Ezermestereknél az EM

A különféle kiállításokon nem egyszer okoznak meglepetést a „mester” szintet is elérő ezermesterek munkái. Ez indította szerkesztőségünket arra, hogy a jövőben otthonukban keressük fel az ötleteket tüccsük, „megálmodó” és meg is valósító olvasóinkat. Ezentúl rendszeresen meglátogatunk egy-egy ötletes „ezermestert”. Olyanokat, akik előzőleg levélben meghívják és tájékoztatják szerkesztőségünket a lakásukban (esetleg a házuk körül) meglevő eredeti, újszerű készítményeikről. Kérjük, tehát olvasóinkat, írják meg milyen újfajta ötletes szerkezeteket, berendezési tárgyakat stb. készítettek saját munkáival. (Előre bocsátjuk, hogy szakemberek, iparosok **szakmájuk tárgy-körébe tartozó munkáinak közzétételére nincs módunk.**) A borítékra írják rá:

„Ezermestereknél az EZERMESTER”

Elsőként Dobi Kálmán budapesti olvasónkat kerestük fel, hogy kedves hívásának eleget téve, tollhegyre és lencsevégre kapjuk ötleteit. Még a sok kiállítást látogató szakembert is meglepheti az ott látható, magakészítette célszerű eszközök és lakberendezési tárgyak sokasága. (Ötleteinek közkinccsá tételéért 300,— Ft-os vásárlási utalvánnyal díjaztuk.)

Szárítóvilla

Konyhaszekrények (főként beépített konyhabútornál) egy részét érdemes — Dobi Kálmán módszerével — a tisztítószerek és törlőruhák tárolására alkalmassá alakítani. Az átalakítás tulajdonképpen csak annyiból áll, hogy rács beépítésével az átlagosnál jobb szellőzést biztosítunk és a textiliák szárítására kis, kifordítható villákat szerelünk fel. Amikor a ruhák nagyon nedvesek, a villákat fordítsuk ki s az ajtót hagyjuk nyitva.

A villákat és a tartó tömböket gözölt bükkfából készítsük és csónaklakkal több rétegben lakkozzuk le. Elfordítható beerősítésüket egy-egy erősebb facsavarral oldhatjuk meg. A szekrényrész felső váza és a fatömb közé tegyünk kis távtartó fagyűrűt. A rekesz aljában a folyékony mosogató- és lemosószereket, továbbá a kefét, a szivacsot stb. tárolhatjuk.

Gyermekek ruhafogas

A szokásos méretű ruhafogast vagy előszobafalat egy toldattal alkalmassá tehetjük arra, hogy a gyermek is önállóan használhassa. A toldatot a meglevő ruhakasztó kampójáról lógassuk le, vagy az akasztók tartórúdja alá függesszük.

A toldat hosszúsága szükség szerinti. Anyaga 10x2 mm-es fémesik. A készülő része az elfordulást akadályozza meg. Az akasztó horog anyaga 4–5 mm átmérőjű fémrudacska, amelynek egyik végét vékonyítsuk le, majd a lemezen fúrt furaton dugjuk át és kalapáljuk el. A horgot beerősítés után kissé hajlítsuk föl. Egy fogásra több és különböző magasságú gyermekfogast helyezhetünk el.

Csillogó csillár

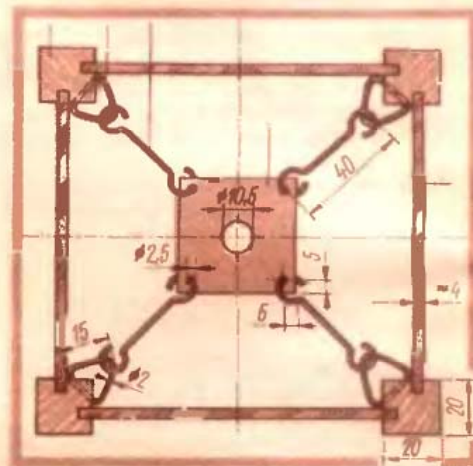
A három, különböző nagyságú lámpatest keretét fából, burkolatát pedig katedrál üvegből készítette el Dobi Kálmán. A mennyezetre kerülő lécdíszekhez és az üvegeket összefogó lécekhez száraz, csomómentes faanyagot használt.

Anyagszükséglet

Anyag	db	méret (mm)
katedrál üveg	4	120x220
katedrál üveg	4	110x300
katedrál üveg	4	100x180
keményfa	4	20x20x220
keményfa	4	20x20x200
keményfa	4	20x20x180
keményfa	5	8x30x380
keményfa	4	4x10x350
keményfa	4	8x30x380

A négyzet keresztmetszetű léceket (A) két oldalt hosszirányban réselt fel. (A résék szélessége megegyezik a katedrál-üveg vastagságával). Mindegyik léce befelé néző élére lyukakat fúrt a foglalatot felfüggesztő kapocs (B) számára. A méretre vágott üvegeket (E) műgyantával ragasztotta a hosszirányú részekbe. (Epo-kitt, vagy a Mozaik hidegnyelv is megfelel). A kapsokkat és a foglaltartó lemezt (D) huzalból hajlított szárazakkal (C) kötötte össze. Méretük az egyes búrákhoz 40, 50, ill. 60 mm. A lemez közepén levő nyílásba menetes, anyáscsavarral ellátott csődarabbal erősítette a csillár foglalatot.

A mennyezetrács léceit Mozaik ragasztóval erősítette össze. Az öt darab 8x30x380 mm-es léce alá különböző színű (világos és sötét) 4x10 és 8x30 mm keresztmetszetű léceket erősített. A mennyezetrács rombusz alakú, amelyre két-eres kábellel függesztette fel a búrákat.

Modern lakás falára, modern tapétát

KONTAKT TAPETAK

— „Fablon” önragasztós tapéta

Ez a tapétafajta angol importból származik. Alkalmas szobák tapétázására, valamint bútorok bevonására. Felhasználható még egyéb barkács célokra is, így pl. könyvek, dobozok stb. bevonására. Műanyag bevonatú, lemosható. A „Fablon” önragasztós tapéta nagy választékban áll a vásárlók rendelkezésére. Különböző árnyalatú, famintás tapétán kívül kockás, egyszínű, virágos és egyéb mintás tapéták kaphatók. A „Fablon” tapéták az alábbi méreteken és árakban kaphatók:

- normál vastag, 45 cm széles, 11 fm-es tekercs ára 352,— Ft
1 m ára ————— 32,— Ft
- extra vastag, 45 cm széles, 11 fm-es tekercs ára — 429,— Ft
1 m ára ————— 39,— Ft
- extra vastag, 90 cm széles, 11 fm-es tekercs ára — 803,— Ft
1 m ára ————— 73,— Ft

NEM ÖNRAGASZTÓS TAPÉTÁK

(felragasztásukhoz külön ragasztóanyag szükséges)

Ide tartoznak:

- a magyar készítői,
- a román,
- a csehszlovák,
- a jugoszláv tapéták.

A fenti tapétákat tovább csoportosíthatjuk aszerint, hogy nehéz vagy könnyű tapéták. Így a készítői és a jugoszláv tapéták a könnyűek, a román és a csehszlovák tapéták a nehézek.

Csehszlovák tapéták

A tapéta alkalmas: szobák, üzlethelyiségek, reprezentatív helyiségek, vikendházak, színházi kullisszák, nagy dekoratív felületek tapétázására. A tapéta hosszú élettartamú, kopásálló, ütésnek, karcolásnak jól ellenáll. Műanyag bevonatú, lemosható tapéta. A csehszlovák tapéta világos és sötét árnyalatú fautánzatú mintával, kőmintával, valamint téglamintával kapható.

A famintás tapéták tekercsszélessége 82 cm, hosszúsága 25 fm. (1 tekercs = 15,5 m²).

- 1 tekercs ára 155,— Ft
- 1 m ára 6,20 Ft.

A kőmintás tapéták szélessége 70 cm, hosszúsága 25 fm. (1 tekercs = 17,5 m²)

- 1 tekercs ára 205,— Ft
- 1 m ára 10,60 Ft.

— Román tapéta

A fenti tapéta különböző pasztell színekben kapható. Ez a fajta tapéta ún. domborprezellt mintás (apró recés, kis mintás és csíkos), műanyag bevonatú tapéta. Alkalmas előszobák, vikendházak, szobák tapétázására.

Igen erős, tartós (erős falragasztást igénylő), többször lemosható tapéta.

A tapéta szélessége 70 cm, egy tekercs hosszúsága 10 fm.

- 1 tekercs fogyasztói ára 88,— Ft
- 1 m fogyasztói ára 8,80 Ft.

— Jugoszláv tapéta

A jugoszláv tapéta is lemosható. Felhasználható szobák és egyéb lakóhelyiségek tapétázására. Mintás pasztell színekben kapható. A tapéta szélessége 56 cm, egy tekercs hosszúsága 10,5 fm.

- 1 tekercs fogyasztói ára 69,— Ft
- 1 m fogyasztói ára 6,50 Ft.

— Készítői (magyar tapéta)

Belföldi gyártmányú tapétapapír. Kapható sima, egyszínű, mintás, fehér és pasztell színekben. Lakóhelyiségek tapétázására alkalmas. (A fehér színű bármely mintás tapéta felhasználása esetén is alkalmazható mennyezet tapétázására). Készítői tapéta kapható lemosható és nem lemosható fajtában is.

Nem lemosható készítői tapéta szélessége 58 cm, egy tekercs hosszúsága 10 fm, egy tekercs fogyasztói ára 24,70 Ft, egy méter fogyasztói ára 2,39 Ft.

Lemosható készítői tapéta szélessége 56 cm, egy tekercs hosszúsága 20 fm, egy tekercs fogyasztói ára 80,— Ft, egy méter fogyasztói ára 4,— Ft.

A nem öntapadós tapéták felragasztásához több fajta tapétaragasztó is kapható, így a Tenax, az Express, a Készítői tapétaragasztó és a jugoszláv Glutolin.

Tapéta árusításával a Fővárosi Háztartási és Illatszertár Kiskereskedelmi Vállalat kb. 25—30 boltja foglalkozik. Ezek a boltok nagyjából csak román, magyar (készítői) vagy jugoszláv tapétát árusítanak. Széles tapétaválasztékkal a

Budapest VIII., József krt. 16.,

Budapest VI., Lenin krt. 98. és

Budapest XI., Bartók Béla út 16.

boltok rendelkeznek. Az utóbbi két bolt közületeket is kiszolgál.

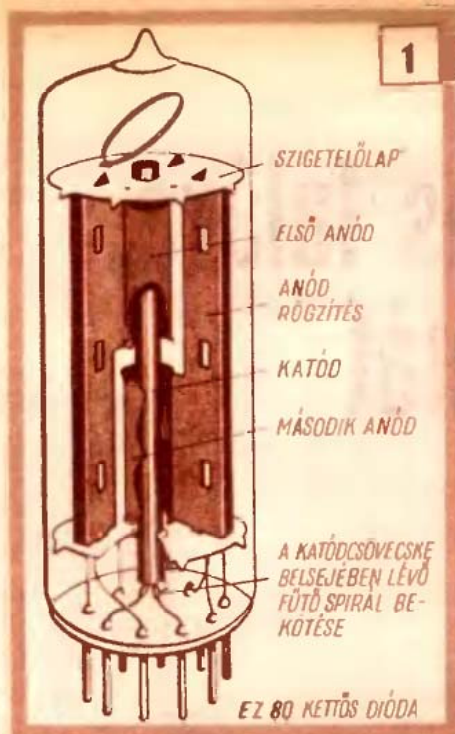
Így működik: A RÁDIÓCSŐ

Edison, az ismert amerikai feltaláló, 1883-ban a szén-szálas izzólámpával kísérletezett. Egyik kísérlete alkalmával az izzószál alá — a lámpaburán belül — lemezkét helyezett el. A lemezt az üvegbúra falán keresztül vezetett huzallal egy telep pozitív sarkához kötötte, a lámpa izzószálát pedig a telep negatív sarkához csatlakoztatta. Az izzószálát viszont egy másik telepről fűtötte fel. Edison meglepetéssel észlelte, hogy a légüres bűrában az izzószál és a fémlemezke között kicsi, de mérhető áram indult el. Ha a sarkokat felecserezte, az áramfolyás megszűnt. E jelenséget csak későbbi kísérlettel során tudta megmagyarázni.

A fűtött izzószál elektronokat bocsát ki magából. Az elektronok tudvalevően negatív töltésű részecskék, s ezért a pozitív fémlemezke, vagyis a pozitív töltésű „anód” felé vándorolnak. (Az izzószálát katódnak nevezzük.)

Az így kialakított izzólámpa tehát a legegyszerűbb elektroncsőnek, a „diódnak” a prototípusa.

Ma kapcsolástechnikai okokból (főleg a váltóáramú fűtés miatt) a katód több-

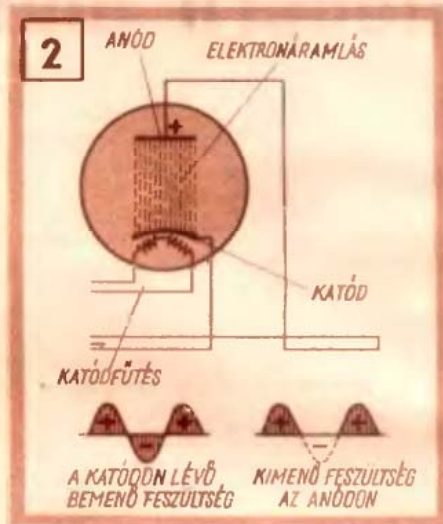

nylre közvetett fűtésű. A fűtőspirál szigetelten helyezkedik el egy csővecskében, amelyre elektronokat kibocsátó fémcsőre — báriumot — csapnak le.

E rövid történeti visszajelentés után térjünk át az egyszerű rádiócső (elektroncső) belső szerkezeti felépítésének és működésének megismerésére.

AZ EGYENIRÁNYÍTÓ CSŐ AFFELE „SZELEP” AZ ELEKTRONOK SZÁMÁRA

Az elektroncső olyan kapcsolási elem, amellyel egy elektromos hálózat feszültségét, áramát és teljesítményét, illetve ezek jellemzőit befolyásolhatjuk, szabályozhatjuk. Az elektroncső a hozzácsatlakozó elektromos hálózattal nem fémsen, hanem az elektrodái között, a lég-

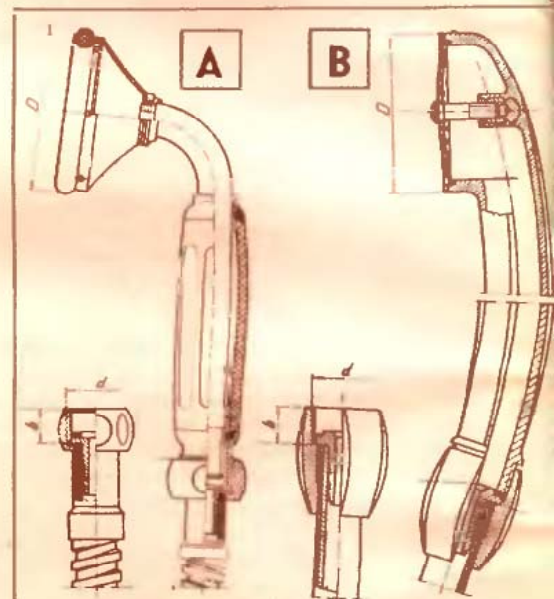

A kultúra egyik fokmérője a tisztálkodás, a fürdés gyakorisága. Ma még sok a fürdő-lehetőség nélküli lakás, de számuk örvedetesen fogy. Az újonnan épülő bérházak lakásaiban pedig előírás a fürdőszoba, illetve a zuhanyozófülke.

A gyors és aránylag kevés vizet igénylő tisztálkodási mód a zuhanyozás, és ügyes eszköze a gégecsőves kézzizuhany. S akkor sincs baj, ha a csaptelepre csatlakoztatható kézzizuhany elromlik, hisz szerkezete egyszerű és így magunk is könnyen megjavíthatjuk.

Ha a kézzizuhany gégecsővének (sárgarézből készült krómozott fémspirál) bármelyik vége kicsúszott a hollandi anyába illeszkedő csőből, úgy forrasztása engedett el. A spirálvég forrasztással ismét rögzíthető. Amennyiben a fémspirál közvetlenül a cső előtt tört el, azt kissé megnyújtva, a kb. 1 cm-rel rövidebb gégecső még visszaforrasztható. De ha a spirál a rögzített végektől távolabb szakadt el (tört el), javítani már nem lehet — sajnos — ki kell cserélni (1).

Előfordulhat, hogy tönkremegy a zuhanyrózsa felőli tömítőgyűrű. Helyette újat tegyünk be (tömítőgyűrű szaküzletekben kapható). Együttal a csatlakozásoknál lerakódott vízkövet is távolítsuk el. A szerelvényt óvato-

„A” ábránk a többségében használatos kézzizuhanyt szemlélteti. A zuhanyfej és a védőtömlő: krómozott sárgarézt. Fogantyúja: porcelán. A tömlő: gumicső. Csőmenete: $d = C\ 3/8$.”

„B” ábránkon modern vonalú, könnyebb súlyú, ízléses kivitelű kézzizuhany látható. Fémalkatrészel: krómozott sárgarézt. Védőtömlője: pvc. A tömlő: gumicső. A zuhanyfej: műanyag. Csőmenete $d = C\ 3/8$.”

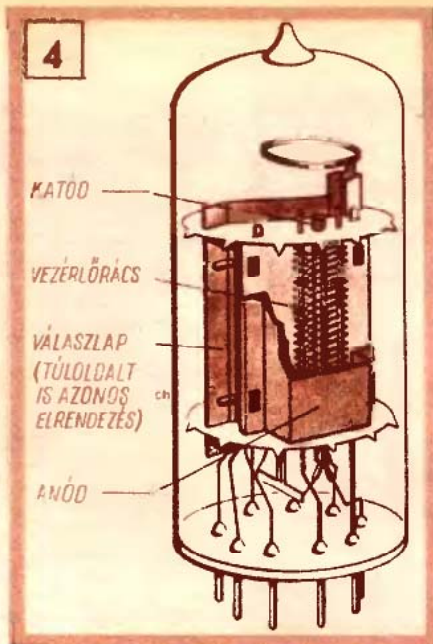
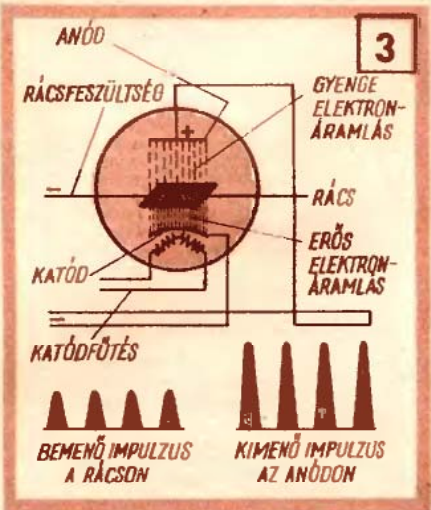
Javítsd magad;

a kézzizuhanyt

üres téren áthaladó elektronok útján létesít zárt áramkört. (Az 1. ábra az egyszerűbb egyenirányító csövek egyikét, a **kettős diódát** szemlélteti.)

Az elektroncsőben csak akkor jöhet létre elektromos áramlás, ha a közvetett fűtésű katódot egy áramforrás negatív, az anódot pedig pozitív sarkához kötjük (2. ábra). Ha az elektroncsőre váltakozó irányú elektromos áramot kapcsolunk, s az anód pozitív töltésű, akkor a katódból a nagy sebességgel haladó negatív

töltésű elektronok az anód felé áramlanak, ezért a cső pozitív irányban engedi át az áramot. Ha az áram iránya megváltozik, s az anód negatív töltést kap, a negatív töltésű elektronokat „taszítja”, vagyis a cső lezár, megszűnik az áramfolyás. Ez a folyamat periodikusan változik, s egy fluktuáló szakaszos, de egyirányú, azaz egyenirányított áramot kapunk.

Több cső (kettős diódák), valamint kondenzátorok és fojtótekercsek megfelelő összekapcsolásával eltüntethetők a keletkező feszültségcsúcsok és csaknem egyenletes, úgynevezett síma egyenáram keletkezik.

RÁCS, MINT AZ ELEKTROMOS ÁRAM „VEZÉRLŐJE”

A trióda (erősítőcső) felépítésében ugyanaz azonos az egyenirányító csővel, csupán egy elemmel, az úgynevezett ráccsal bővítettebb szerkezettű (3. ábra). A rács (spirálrugó-szerű huzal) az anód és a katód között helyezkedik el. A rácsra adott kis negatív feszültséggel (előfeszültséggel) a katódról az anód felé irányuló elektronáramlás szabályozható, az elektronrészecskék mennyisége növelhető, vagy csökkenthető. Tehát a rácsfeszültség kis változásai is befolyásolják az elektronáramlást, s így már egészen gyenge impulzusváltozások is felerősítve észlelhetők az anódon (4. ábra).

A trióda egyaránt felhasználható rádió- és hangfrekvencia felerősítésére. Közkeletű rádiófrekvencia-erősítés az úgynevezett audion kapcsolás, amelyben a cső két funkcióit végezi: demodulál (egyenirányít), s ugyanakkor erősít is.

A bemutatott erősítő cső (trióda) rádió- és hangfrekvencia-erősítésére több rács beiktatásával növelhető. (Ilyen pl. a segéd rács, fékezőrács stb.). A napjainkban ismert és használatos csövekben alkalmazott rácsok száma maximálisan öt.

M. K.

san csavarjuk szét, hogy a műanyag zuhanyrózsa ne törjön el, s a krómzott felületek ne sérüljenek meg (2).

A csaptelep felőli tömítőanyag is tönkremehet, ezért a csavart itt is oldani kell. Az anyákat mindkét esetben a tömlő felől nézve — az óra mutató járásával ellentétesen lazítjuk meg (3).

Tömlő-cseréhez a régivel azonos külső és belső átmérőjű gumicsövet vegyünk. Az összenyomott spirálba húzott új gumicső végei egy-egy centiméterrel hosszabbak legyenek, s a csomókra rézhuzállal erősítsük fel. (A gumicső nyúlása elegendő hosszúságot biztosít a csomókra rögzítéshez, s így a fémspirál, vagy a műanyag gégecső végeit nem szükséges szabaddá tenni.) Összeszerelésnél a csavarkulcs poáira tegyük szigetelőszalagot, hogy a krómzott felületeket ne sértsük meg (4).

Amikor tömlőt vásárolunk, a hozzá való tömítéseket is vegyük meg. Összeszereléskor a tömítőgyűrűket tegyük a helyükre. A tömítőgyűrűk furatai valamivel nagyobbak legyenek, mint a tömlő belső átmérője (5).

A tömlőt először a csaptelepre rögzítsük. Előzőleg azonban a jó illeszkedés érdekében a menetekről távolítsuk el a vízkövet (6).

A kézühanyon levő anyát óvatosan húzzuk meg, mert a zuhanyozók többsége ma már műanyagból készül, a túlhúzásra elpattanhat. Az anyát pontosan kapassuk a menetre, ha megszorult se erőltessük, mert könnyen eltörik (7).

Ha a zuhanyrózsa apró furatait vízkőlerakódás tölti el, a rózsát csavarjuk le, s arról először tűvel, majd vízkőoldóval távolítsuk el a vízkövet (8).

Kézühanyból bő a választék.

M. K.

a hulladék kábeldarabokat

A barkácsoló ember számára nincs értéktelen holmi, mert még az első látásra lán-lomnak tűnő anyag is rejt magában felhasználási lehetőséget. Csak azt meg kell találni. Kár eldobni például a 10–20 cm hosszúságú villanyvezeték darabokat, mert még azokból is sokféle hasznos tárgy készíthető.

Golyóstoll. MA 10-es vezetékű 12 centimétert levágunk és az alumíniumhuzalokat kihúzzuk. Lehetőleg olyan színű huzalt válasszunk, amilyen színnel fűtőbetétet kívánunk abba foglalni. Az üres műanyag szigetelés két végét csiszoló papírral lesimítjük, majd a golyóstollbetétet beletoljuk úgy, hogy az elkeskenyedő rész teljes egészében kiálljon. Az ilyen golyóstoll törhetetlen és elvesztésekor sem ér nagy kár bennünket (5).

Szerszámmű. A huzaltalanított szigetelés különböző szerszámok (tűreszelők, karcók, horgolók, kés, véső stb.) nyeleként is felhasználható — feltéve, hogy a szerszám szára hengeres. Vastagabb falú, vagy nagyobb átmérőjű cső esetén két különböző átmérőjű kábelt csúsztassunk egymásba (6).

Ecset. Az erre alkalmas szőrcsomót vagy hajtineset hajszuk ketté, majd a hajtszabba helyezzük szintén kettét hajtott fonálal úgy, hogy a kettő egymást áthurkolja. A szőrcsomót a fonálal behúzzuk egy megfelelő átmérőjű, kb. 4 cm hosszú műanyag „szigetelésbe” úgy, hogy a szőrből csak a szükséges hossz álljon ki. A fapálcika-nyelet az ellenkező oldalról dugjuk a csőbe, a csőbe kerülő részét előzőleg ragasztóval kenjük be, ezáltal a fonál két szára a nyélhez ragad és a szőrcsomó nem eshet ki.

Banándugó. Elkészítéséhez 3 cm hosszú, MA 10-es vezeték üres műanyag szigetelése és egy 4x40-es facsavar szükséges. A vezeték végét — amire a banándugó kerül — 2 cm hosszon lecsúszasztjuk, majd átdugjuk a lyukon úgy, hogy a vége kissé kiálljon. Ezután az elemi szálakat körös-körül széthajtogatjuk és a facsavart középre becsavarjuk. A menetnélküli rész maradjon teljesen kívül. A facsavar fejét levágjuk és a szarát hosszában lombfűrészszel 1,5 cm hosszon bevágjuk. Végül a még kiálló huzalokat levágjuk, a facsavar végét pedig domborúra reszeljük (4).

Gyengeáramú csatlakozó. Tulajdonképpen két darab kisméretű függőkönnektorból áll és csak egyszál (tehát nem több elemi szálból összetett), gyengeáramú vezetékcsatlakozására alkalmas. Elkészítéséhez 2 db két centiméter hosszú, kéteres falkábel szükséges, amelyekből kihúzzuk a fémhuzalt. A csatlakoztatásra szánt vezetékpárok végét 1,5 cm hosszon lecsúszasztjuk, majd a falkábel-szigetelés egyik-egyik lyukán úgy dugjuk át, hogy a másik oldalon 0,5 cm hosszon kiálljon. A kiálló részeket kétoldalra visszahajlítjuk (a falkábel két ere közötti ho-

ronyba fekdjdenek), majd a hajtszab fogóval összeszorítjuk. A két fél darab csatlakoztatásához a kihúzott alumínium huzaldarabokat az egyik csatlakozóba dugjuk, majd a másikat arra ráhúzzuk. A falkábel rugalmas szigetelése a vezetékvéget és az alumínium huzalt erősen összeszorítja és így kifogástalan csatlakozás jön létre (2, 3).

Optikai keret. A kábel alkalmas pl. kézi nagyító vagy kerek tükör keretűl is. Ehhez is kéteres falkábel szükséges, de a huzalokat nem kell kivenni. A kábelrel a lencsét körül fogjuk. Az üveg a két ér közti horonyban helyezkedjék el. Ugyanebből az anyagból készjtjük el a fogantyút is. Az egyik végét a lencsétől kb. 2 cm-re, a másikat 10 cm-re vágjuk le. A hosszabb szarát úgy hajltsuk mssza, hogy a két vágásfejllet takarja egymást. A két ágat két centiméter széles lemezbillenccsel fogjuk össze (7).

Doboz. Ha optikai lencse helyett megfelelő méretű fém- vagy műanyag lemezt alkalmazunk, hengerpalástként pedig PVC-csővet, vagy pl. vagdalthús-konzerves dobozt, praktikus dobozt készíthetünk, amelyben VIM-et, mosószert, sőt stb. tarthatunk. Szőrként használatához egyik végébe lyuggatott lemezkorongot helyeztünk (8).

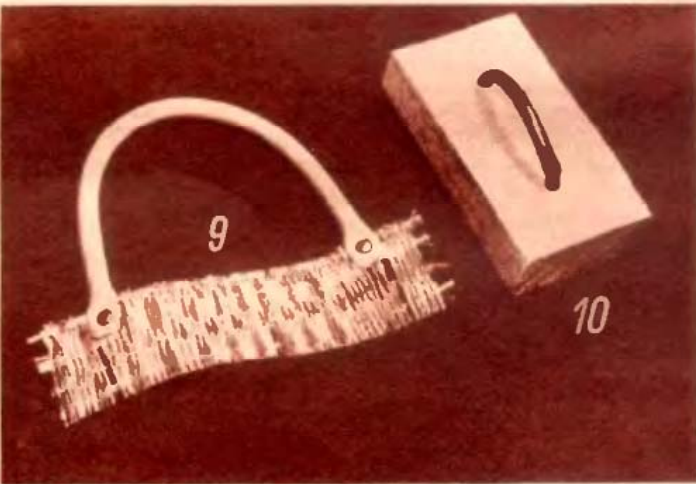
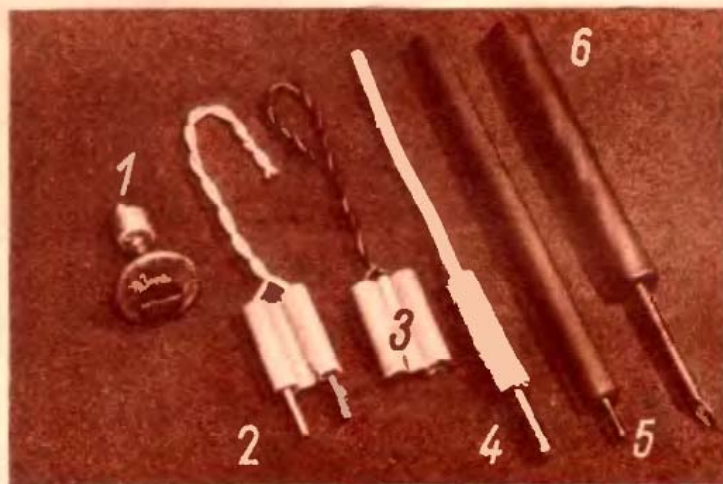
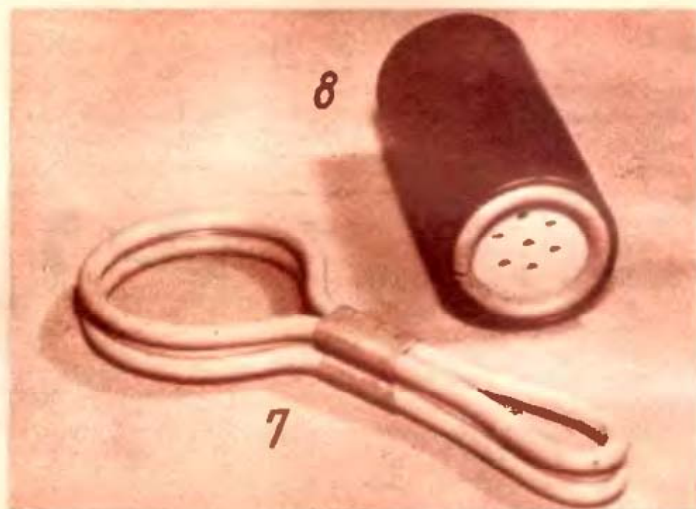
Bűrlőfogantyú készítéséhez olyan vezetékkel keresünk, amelynek szigetelése üresen kb. 3 mm belső átmérőjű csövet képez. A bűrt a fogantyú helyén két ponton, egymástól 6 cm-re átfúrjuk. A szigetelés erősen szorult a furatban. A furatokat belülről felelhosszon kitágítjuk, kívülről egy 15 cm hosszú szigetelőcső végét a lyukakon bedugjuk, végeikbe belülről szorosan illeszkedő facsavart hajtunk. A facsavar hossza ne haladja meg a faanyag vastagságát (10).

Táskafül. A mostanában divatos, színes bevásárló táskák füle rövid idő után rideggé válik és, eltörik. Pótlására MA-vezeték szigetelését alkalmazhatjuk. Egy táskához kettő darab, 25 cm-es kábel szükséges. Az üres szigetelőköpeny mindkét végét három centiméter hosszon bevágjuk és a vágásra merőlegesen, a végektől 1 cm-re átlukasztjuk. A régi fül szegecsel eltávolítjuk és az új fül bevágása közé fogva átszegecseljük. E célra kérszes borszegecs a legalkalmasabb (9).

Facsavaranya. Anyáscsavar helyett szükség esetén facsavar is használható, ha anyát készjtünk hozzá. A facsavarra szorosan illeszkedő kábelköpenyt keressünk, amire kívülről húzzunk fémcsődarabot, és az anya máris használható. Az ilyen anya azonban nem terhelhető túlságosan (1).

RÁDOKY GYÖRGY
Pécs

Ötletdíja: 250,— Ft-os vásárlási utalvány.

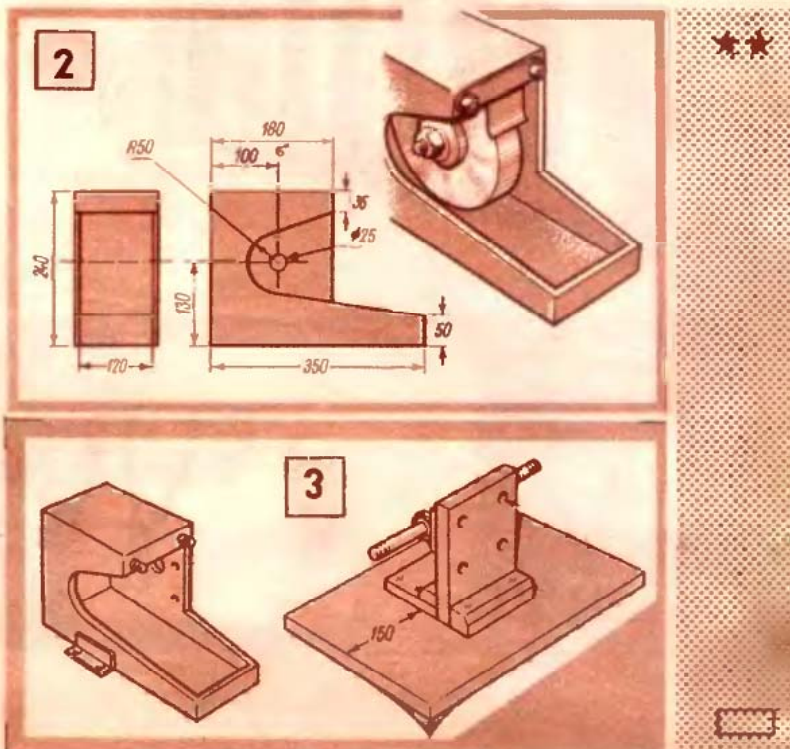
„DRÁGA”- KŐÉKSZEREK II.

A sepia-toned photograph showing a person's hands adjusting a large, boxy mechanical device. The device has a prominent circular lens or aperture in the center. Below it, there are several vertical rods or pins protruding from a base. The person is wearing a light-colored shirt and is focused on the device. The overall appearance is that of a vintage scientific or photographic instrument.

A csiszolásra kerülő kis „drágák” kézben tartva nem csiszolható, ezért azt egy farúd végére kell felerősíteniünk. Ragasztóanyagul felmelegített szurkot használjunk (4, 5, 6). Az ékkő formáját a foglalat mérete, alakja alapján határozzuk meg (7). Csiszoláskor a farudat két kézzel fogjuk meg, s kezünkkel alátámasztva nyomjuk a követ a forgó közsűrűk homlokfelületéhez. A durva csiszolás után – a követ már eltávolítottuk formáját – a finomszemcsés követ csiszoljuk át a felületekre.

amihez cseréljük ki az egyik követ parafakorongra. A korong nedvesítsük meg, majd hintsük be habkőporral, s kezdjük el a polírozást. Ha a kő már egyenletesen fényes, a szurok felmelegítése után távolítsuk el a fenyérről. A maradék szurok benzinnel mossuk le.

—BAGY—

- SKIL márkájú elektromos fűrőpisztolyok, több méretben és kapacitással.
- Fűrőpisztolyra szerelhető feltétek: sövény-nyíró, lyukfűrész, csiszoló, köszörű, körfűrész.
- Fűrőgépekhez: függőleges elrendezésű fűrőállvány és fűrészasztal.
- Fazonvésők V és U alakban, klf. méretben.
- Pontozók, bőrlukasztók, csavarhúzó (lapos és philips-fazonban).
- Laposvágók, keresztvágók, spiccvésők.
- Csillagkulcs, villáskulcs készletek (és ezek kombinációjával kialakított kulcsok).
- Imbuszkulcsok, készletek, franciakuksok.
- Csapó, harapó, kombinált és vízpumpa fogók.
- Komplet autószerző-készletek.
- Akkumulátortöltők.
- Gyűjtővizsgálók, akkuvizsgálók.
- Többlapú fűrészek.
- Gyaluk, reszelők.
- Tapétázó szerzők.
- Uvegágók.
- Nagy- és kisméretű barkácskészletek.

Egész évben OTP-hitelre vásárolhat boltjainkban szerzőkészleteket, magnót, lemezjátszót, tv-t, rádiót előleggel. Ezer forint feletti vásárlásnál az OTP hitelakciót gyorsított eljárással intézzük az

EZERMESTER BOLTOKBAN

BOLTOK:

Bp., II., Kiss Rókus u. 1. T.: 353–363.
 Bp., IV., István tér 5. T.: 493–314.
 Bp., VI., Lenin krt. 92. T.: 319–135.
 Bp., VI., Zichy Jenő u. 44. T.: 315–152.
 Bp., VIII., József krt. 32. T.: 343–987.
 Bp., XXI., Rákóczi út 130. T.: 478–652.
 Békéscsaba, Tanácsköztársaság u. 27. T.: 120–95.
 Nyíregyháza, Szarvas u. 51.
 Győr, Aradi Vértanúk u. 11. T.: 124–53.
 Debrecen, Csapó u. 4–6.
 Salgótarján, Rákóczi u. 30. T.: 21–45.
 Kaposvár, Kossuth Lajos út 8. T.: 24–02.
 Kecskemét, Nagykörösi út 9. T.: 19–37.
 Mohács, Dózsa György út 12.
 Szeged, Kígyó u. 5. T.: 124–29.
 Eger, Egésséggház u. 9–11.
 Pécs, Kossuth Lajos u. 36. T.: 13–00.
 Székesfehérvár, Ady Endre u. 5. T.: 14–29.
 Szombathely, Köztársaság tér 40. T.: 135–79.
 Pápa, Fő u. 4. T.: 120–74.
 Zalaegerszeg, Kovács Károly tér 4. T.: 133–10.
 Miskolc, Széchenyi u. 11–13. T.: 15–607.

Az ezermesterek kérdezték, AZ EM VÁLASZOL

A Tanácsadó Szolgálatunkhoz beérkező kérdések egy része közérdekű, a válasz sok Olvasónkat érdekelheti. A jövőben az ilyeneket — a tanácskérőknek közvetlenül megküldött írásbeli válasz lényegi tartalmával együtt — lapunkban is közléstesszük.

*

Mennyi anyag kell 1 négyzetméter, s nem 1 köbméter, különböző vastagságú fal építéséhez? Hiszen a laikus építető a falat inkább felületként, négyzetméterben számítja.

SZALKAI SÁNDOR
Kisvárdra

A mellette táblázat jól használható építőanyag-igény kiszámításához. A falazat anyagától és vastagságától függően, egységesen 1 négyzetméter falfelülethez szükséges anyagmennyiséget adtuk meg. Ezek az adatok nem tartalmazzák a vakoláshoz szükséges anyagok mennyiségét. De arra is ügyelni kell, hogy a belül mért falhosszok a találkozó sarkok (oszlopok) anyagát nem tartalmazzák, ahogy a belül mért falmagasságok pedig a földemek vonalában épült falrészeket nem!

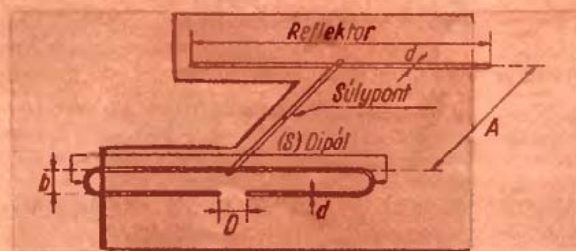
*

Az EM 1971/11. számában közöltek alapján megépítettem a 2. műsor vételére alkalmas antennát. Együtt szeretném felszerelni a budapesti 1. műsor vételére alkalmas kételemes antennával. Melyek az 1-es antenna adatai?

GARAMI TIBOR
Budapest

A lapunk említett számában csak a 2. műsor vételével foglalkoztunk, ezért nem találhatók ott a budapesti 1. műsor antennájának adatai. Kiegészítésképpen közöljük a kételemes antenna rajzát és ismertetjük a megépítéséhez szükséges adatokat.

A dipól (S) teljes hossza 2680 mm, szélessége (b) 120 mm, a csővégek (D), szaknyelven betáplálási pontok egymástól távolsága 80 mm, a reflektor hossza 2860 mm. A dipól és a reflektor közötti távolság (A) 1430 mm. Az elemek átmérője (d) 15–20 mm.

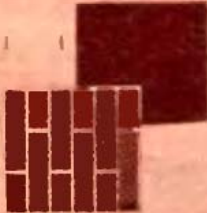

*

Feleségemmel együtt sokat tartózkodunk a konyhában. Hogyan hallhatnánk ott, kisgyermekünk mit csinál a szobában?

SOLYMI TIBOR
Budapest

„A megoldás módja lényegében egy nagy érzékenységgel transzistoros erősítő, amelynek mikrofonja (esetleg erősítője is) a gyerekszobában, hangszórója pedig a konyhában helyezhető el” — írtuk az EM 1965/3. számának hatodik oldalán, „Tranzistoros dada” c. cikkünkben. Úgy gondoljuk, Olvasónk is hasznosíthatja az abban a cikkben foglaltakat.

A falazat vastagsága	A téglák fajta	1 m ² falazathoz szükséges db	1 m ² falazathoz szükséges habarcs- mennyiség m ³	1 m ² falazathoz szükséges habarcs				Megjegyzés
				Hányahomok m ³	Mész (23-as) q	Cement q	Víz m ³	
Téherdőlő: 1. 38 cm	Kláméretű	154	0,080	H 4: H 6: H 10:	0,087 0,083 0,082	300-as 0,078 300-as 0,147	0,060 0,077	 Falazáshoz kettősméretű soklyukú téglák szükségesek, m²-enként kb. 1 db. Falazáshoz kettősméretű, soklyukú téglák szükségesek, m²-enként kb. 2 db. Lágyszálhuzal 0,14 kg/m² Lágyszálhuzal 0,16 kg/m² Lágyszálhuzal 0,18 kg/m²
2. 38 cm	Magasított kevéslyukú (A ₁)	118	0,069	H 4: H 6: H 10:	0,075 0,072 0,062	300-as 0,068 300-as 0,127 300-as 0,056	0,069 0,066 0,057	
3. 38 cm	Kettősméretű kevéslyukú (A ₂)	78	0,057	H 4: H 6: H 10:	0,062 0,057 0,048	300-as 0,108 300-as 0,082 300-as 0,100	0,055 0,053 0,051	
4. 25 cm	Kláméretű	102	0,063	H 4: H 6: H 10:	0,057 0,055 0,048	300-as 0,087 300-as 0,045 300-as 0,087	0,046 0,044 0,037	
5. 25 cm	Magasított kevéslyukú (A ₁)	78	0,046	H 4: H 6: H 10:	0,040 0,038 0,038	300-as 0,036 300-as 0,070 300-as 0,070	0,035 0,035 0,034	
6. 25 cm	Kettősméretű kevéslyukú (A ₂)	51	0,037	H 4: H 6: H 10:	0,026 0,026 0,026	300-as 0,092 300-as 0,047 300-as 0,062	0,024 0,023 0,023	
7. 25 cm	Kettősméretű soklyukú (C ₁)	37	0,026	H 4: H 6: H 10:	0,037 0,037 0,037	300-as 0,090 300-as 0,012 300-as 0,016	0,034 0,010 0,010	
8. 25 cm	B ₁₄	22	0,025	H 4: H 6: H 10:	0,026 0,026 0,026	300-as 0,015 300-as 0,021 300-as 0,017	0,017 0,017 0,013	
9. 30 cm	B ₁₀	37	0,026	H 4: H 6: H 10:	0,037 0,037 0,037	300-as 0,023 300-as 0,024 300-as 0,038	0,014 0,035 0,036	
Válaszfalak 10. 6 cm	8-os válaszfalak	13	0,007	H 4: H 6: H 10:	0,007 0,007 0,006	300-as 0,014 300-as 0,014 300-as 0,014	0,010 0,010 0,010	
11. 6,5 cm	Kláméretű	28	0,006	H 4: H 6: H 10:	0,006 0,006 0,006	300-as 0,017 300-as 0,023 300-as 0,023	0,017 0,013 0,014	
12. 10 cm	10-es válaszfalak	13	0,010	H 4: H 6: H 10:	0,010 0,010 0,010	300-as 0,023 300-as 0,024 300-as 0,038	0,014 0,035 0,036	
13. 12 cm	Kláméretű	58	0,023	H 4: H 6: H 10:	0,023 0,022 0,014	300-as 0,014 300-as 0,014 300-as 0,020	0,023 0,023 0,023	
14. 12 cm	Kettősméretű soklyukú (C ₂)	28	0,014	H 4: H 6: H 10:	0,013 0,013 0,013		0,023	

A KAPCSOLÁS MŰKÖDÉSE

Az Ohm-törvény értelmében az R ellenálláson átfolyó terhelőáram

$$I = U/R$$

feszültséget hoz létre. Az áram növekedésével egyre nagyobb feszültség keletkezik az R ellenálláson, amely ha eléri a nyitófeszültséget (U_n) a diódán áram folyik át. Ezzel egyidőben a tranzisztor (T) bázisa az emitterhez képest negatívabb lesz. A tranzisztor (T) kinyit. Ha a korlátozó áramkört bármilyen soros áteresztő-tranzisztoros stabilizált tápegységgel összekötjük (2. ábra), áramkörünk túlzottan növekvő terhelés esetén az áteresztő-tranzisztor lezárja.

Szilícium pnp tranzisztorral ez a kapcsolás egyszerűsíthető, ugyanis a pnp tranzisztor B-E diódája helyettesíti a különálló szilícium diódát, így a dióda (D) elhagyható.

AZ R ELLENÁLLÁS MÉRLETEZÉSE

Korlátozás nélküli tápegységen rövidzárlat esetén akkora rövidzárási áram (I_x) folyik át, amekkora már

Túláramvédő

Gyakran szükséges olyan szerkezet, ami nem engedi az áramot a terhelés emelkedésével egy beállított határértéknél tovább növekedni. Ilyen a túláramvédő kapcsolás. Az áramkör működése a szilícium félvezetők azon tu-

lajdonságán alapszik, hogy nyitófeszültségük 0,2–0,8 V közötti. Ezt a tulajdonságot kihasználó kapcsolással (1. ábra) bármilyen tápegységet készíthetünk.

Kacsalábon forgó fotel

Karusszel fotelláb

A mesék képzelet szülte „jobb” várkastélyai szinte kivétel nélkül kacsalábon forognak. Két-három évszázada a forgó épület még csak mesében létezhetett, ám napjainkban az ilyenek (pl. kilátó-torony éttermek, „napraforgó” villák) már „csak” technikai érdekességek.

A kényelmet, célszerűséget elérni kívánó bútortervezők ezt az ötletet leegyszerűsítették és a forgó „kacsalábat” ülőbútorok alá is „varázsolták”. Így a forgó fotelek manapság már közkedvelt, ám elég drága ülőbútorok. Árukát főleg a forgóláb emeli meg. A különleges lábat

azonban házilag is elkészíthetjük, csak formáját kell némileg megváltoztatnunk, s a saját készítésű „kacsalábbal” a régebben vásárolt, vagy egyszerű ülőbútorainkat is forgathatóvá alakíthatjuk (címkép).

ANYAGSZÜKSÉGLET

Egy forgóláb elkészítéséhez kb. 2000 mm hosszú, 35×35×4 mm-es T-idomacél; 280 mm hosszú, 40 mm belső átmérőjű és 240 mm hosszú, 38 mm külső átmérőjű vastag falú acélcső; M8×20-as hatlapfejű anyáscsavar alátéttel; M3×10-es hernyócsavar, valamint 10 mm vastag textílbakelit (vagy keménygumi) szükséges.

A LÁB ÖSSZEÁLLÍTÁSA

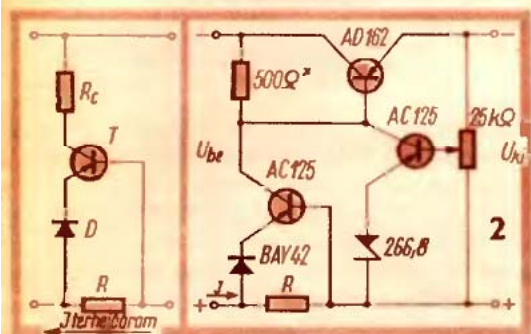
A forgóláb két egységből áll. A fotel alá erősített forgó tengelyből és a padlón álló lábból.

Először a forgó tengelyt állítsuk össze. A 38 mm átmérőjű, vastagfalú acélcövet felül négy helyen fűrészrel réseljük fel. A részek egymással 90 fokot zárjanak be. A vágáskor keletkező éles sarkokat kerekítsük le. A T-idom acélból vágjunk le két egyforma darabot, majd alakítsuk ki az egymásba illő alkatrészek fészkeit. A T-idomok tártják majd a fotelt.

A felerősítő furatok helyét a bútor alsó fageretének mérete alapján határozzuk meg. A felerősítő facsavarok lyukai 5 mm átmérőjűek legyenek. A két tartóvasat illesszük egymásba, majd a csőtengely nyílásaiba. A tengely alsó végét egy 5 mm vastag tárcsával zárjuk le. A tárcsa középső furatába hegyesszünk egy M8×20-as hatlapfejű csavart.

A láb csőburkolatát csiszolóvászonnal koptassuk simára, majd polírozzuk fényesre. A T-idomból fűrészeljük le a hosszabb és a két rövidebb lábat. Ezután alakítsuk ki a cső fészket, a forgó csőtengely rögzítő csavarjának furatát, valamint a magasító talpak felerősítő lyukait.

Következő lépés

tönkreteszi az áteresztő-tranzisztort, mert azon disszipálódik az összes teljesítmény. Azaz:

$$U_{be} \cdot I_s = P > P_D \text{ (tranzisztor}$$

A mértezésnél fontos jellemző a feszültséglejtőrés meredeksége. Logikailag ideálisabb lenne a merőleges lejtőrés, de az ideális kontaktus nélkül a gyakorlatban nem oldhatjuk meg. Marad megoldásként egy „meredekebb” dióda, vagy nagyobb bétájú tranzisztor alkalmazása. A mértezésnél vegyük figyelembe az áteresztő-transzisztor disszipációját. (hővesztességét). Így a tápegységben átfolyható maximális áram:

$$I_{\text{max}} = \frac{P_D}{U_{Dc}}$$

Tehát az ellenállás minimális értéke:

$$R = \frac{U_z}{I_{max}} = \frac{\text{dióda nyitófeszültség}}{\frac{P_D}{U_z}}$$

$0-I_{max}$ határon belül tetszőlegesen állíthatjuk be a szükséges áramhatárt. Az R ellenállás olyan kis értékű, hogy a stabilitást nem rontja.

A kapcsolás kiegészíthető egy jelzőberendezéssel, amely jelzi a tápegység határon, illetve azon túl történő igénybevételét (3. ábra).

A korlátozó áramkör nemcsak tápegységben alkalmazható, hanem bárhol, ahol az áram növekedését érzékelni, vagy korlátozni kell.

Az R ellenállást házilag kell elkészíteni, mert ilyen kisértékű a kereskedelemben nem kapható. (Szakirodalmak táblázataiban megtalálható a különböző átmérőjű rézhuzalok és zománchuzalok méterenkénti ellenállása. Az ellenállás elkészítése a táblázatok segítségével csak a megfelelő hosszúságú huzal feltérkeresését jelenti.)

★★★ SZABÓ LÁSZLÓ

Ötletdíja 300,— Ft.-os vásárlási
utalvány.

ÖTLETPARÁDÉ

ÖTLETPARÁDÉ

Az alkatrészek összehegesztése

Elsőként a két felső tartót „egyesítsük”. A két acélido-
mot illesszük egymásba és érintkező száraik mentén he-
gesztjük össze. Ha a két darabot ívhegesztéssel erősítet-
tük össze, a hegesztési varratokról távolítsuk el a sala-
kot.

A csőtengelyt dugjuk a tartó közepébe — a T-idom középső szárai a cső nyílásaiba kerüljenek — majd az összerácszott alkatrészeket hegesztük körbe. Az acél-tárcsút és a csavart tegyük a csőtengely, tartóval szemközti végére s hegesztéssel rögzítsük. Ügyeljünk, hogy a csavar a csőtengely hegesztési középvonalában legyen, mert a Iotol csak így fogsz központosan.

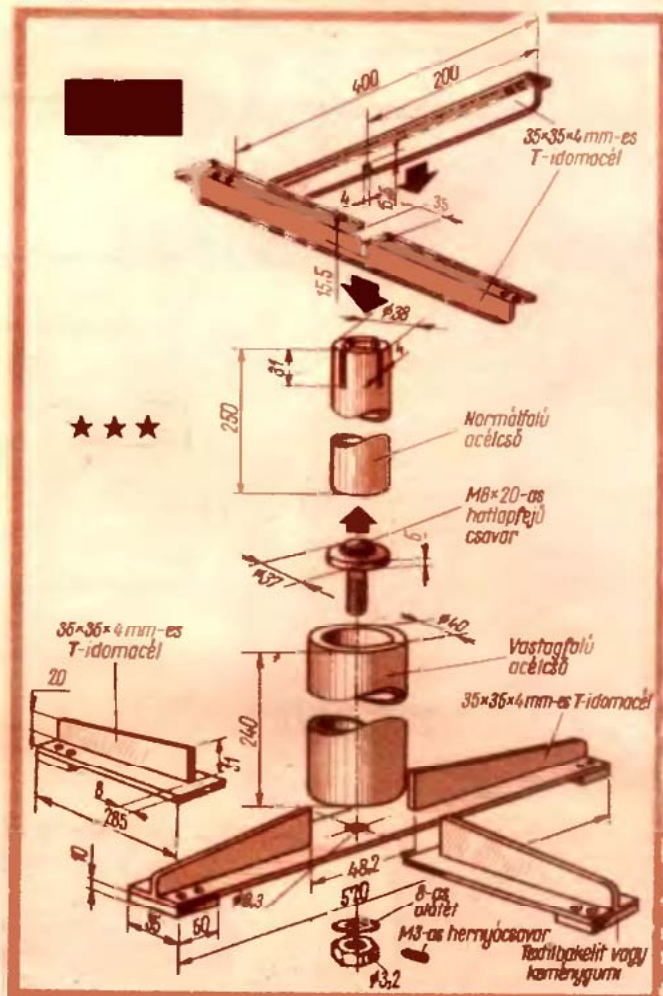
Ezután a lábakat tegyük a helyükre. A beállításhoz sik felület szükséges, különben a fotel később majd billeg. A két rövidebb lábat hegesszük a hosszabbhoz, a csőburkolatot pedig az idomok függőlegesen álló szárai között.

A hegesztési varratokat kerek reszelővel gondosan simítsuk el. A láb csőburkolatát újból polírozzuk fel, s ha már fényes, aerosolos „Akrilán” fémvédő lakkal fújjuk le. Alulra, a láb négy szára szegescséljük fel a 10 mm vastag talpakat, s éleiket kerekítsük le.

Most már össze is szerelhetjük a forgólábat. A csőtengelyt dugjuk a lábra hegesztett csőburkolatba és forgassuk meg, nem akad-e valahol. Az esetleges hibák kijavítása után a csavar lábón túlnyúló szátára húzzunk egy alátétet, majd hajtsunk rá egy M8-as anyát, amelyet előzőleg oldalról átfúrtunk. Az anyát húzzuk meg, de csak annyira, hogy a csőtengely forgását ne fékezzék. Az anya furatának középpontját jelöljük át a csavarra.

Szereljük szét a két egységet és a csavarba — a megjelölt helyen — vágjunk M3-as menetet. A tartókat és a láb szárait alapozzuk, majd fessük be fekete nitróllakkal. Száradás után a lábat újból szereljük össze, s az M8-as anyát M3×10-es hernyócsavarral biztosítsuk. A kész forgólábat facsavarokkal erősítsük a fotel alája. A csőtengelet olajozzuk meg, hogy ne ragadjék be.

B-09.

Az EM bemutatja:

A RUGÓS PÁNTOT

Kit ne bosszantott volna már a kinyíló szekrényajtó, amit elveszett, vagy eltörött kulcsa miatt nem lehet bezárni. S még jó, ha csak bosszúságot és nem balesetet okoz a lengő ajtószárny. A kulcs nélkül behajtott helyzetben maradó ajtó ma már nem különlegesség. A megoldás: rugós pánt használata, amelynek lényege egy rugós szerkezet, ami a behajtott ajtót nem engedi megnyílni.

FELSZERELÉSE

Az ajtóhoz, nagyságától függően 2–3 db, egyenlő távolságban elosztottan felszerelt pánt szükséges.

Első szerelőműveletként határozzuk meg a rugós pánt (vagy pántok) helyét és azt rajzoljuk fel (A). Következő lépésként szereljük le a szekrényajtót és távolítsuk el a rajta levő dió-, vagy forgópántokat (ezek a rugós pánt felszerelésével feleslegessé válnak). Az eltávolítás után az esetleges külsérelmi nyomokat folyékony fával, vagy valamilyen kitöltő anyaggal tüntessük el. Ha nem áll rendelkezésünkre fafűrő, némi átalakítással fémfűrőt (csapos fafűrővé való átköszörüléssel) is alkalmazhatunk a szereléshez. A rajz szerint elkészített furatba helyezzük a rugós pánt fejét (4) és az egész pántot az ajtó élével (B kép) állítsuk derékszögbe, majd a 4×16-os facsavarokkal (1) fogassuk fel.

A felszerelt pántokkal illesszük az ajtót helyére, még egyszer ellenőrizzük az ellenoldalak helyes felrajzolását. Ellenőrzés után vegyük le az ajtót és a pánt csavarját (2) hajtsuk ki. Ezáltal a pánt alsó része (6) szabadabbá válik, melyet az ábra szerinti távolságra, a felrajzolásnál 2 db 4×16-os facsavarral (5) fogassunk a szekrény belső felére (C kép). A szekrény élével való derékszögűségre itt is ügyelni kell!

A pánt alsó részének felszerelése után helyezzük az ajtót helyére és a csavarral (2) a pántot fogassuk össze (D kép). A csavart nem szabad meghúzni! Ezzel elvégeztük a felszerelést, már csak a beállítás van hátra.

BEÁLLÍTÁS

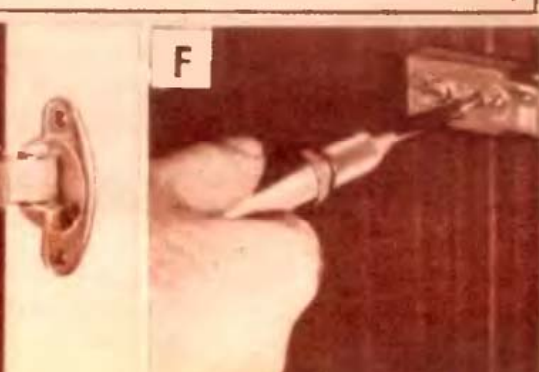
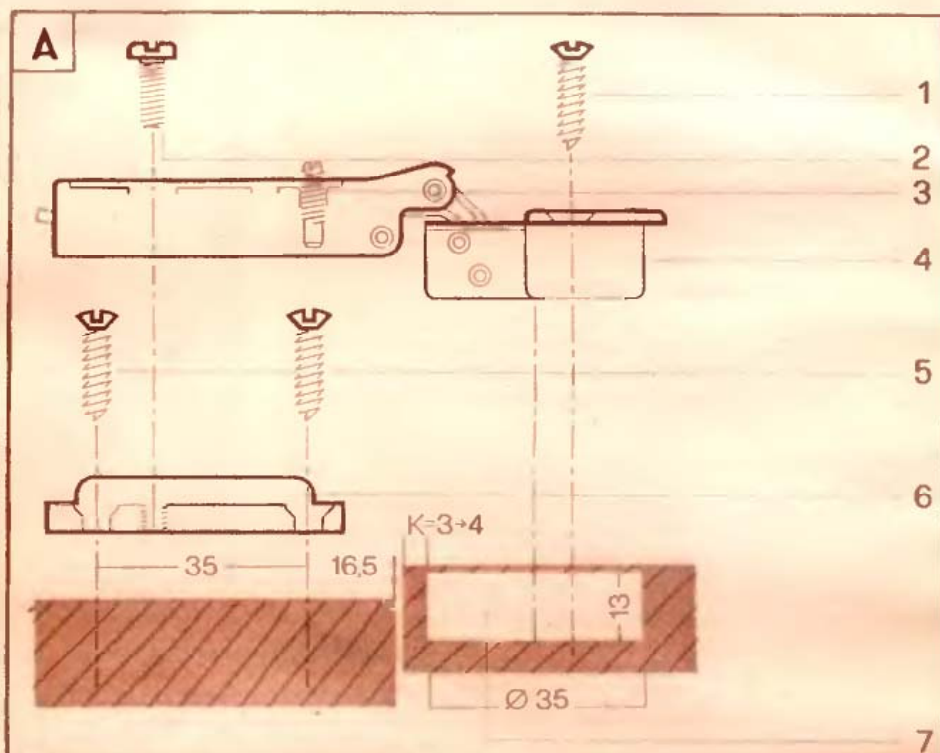
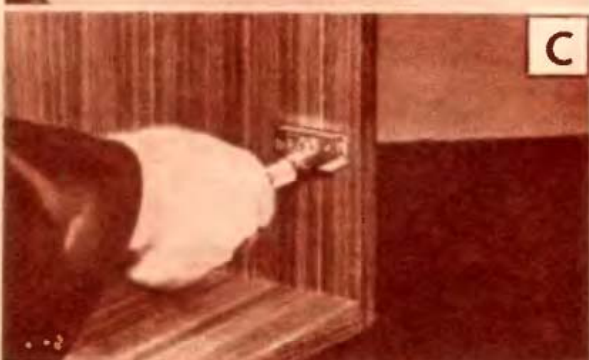
Győződjünk meg, hogy az ajtó kívánt erővel és mértékig csukódik-e?

Nem kielégítő csukódás esetén a csavart (2) lazítsuk fel és a fej felőli állító csavart (3) befelé, a másik oldali állító csavart pedig kifelé hajtsuk (E kép). Amennyiben az ajtó nagyon eláll a szekrénytől vagy behúzódik, lazítsuk fel a csavarokat (2, 3). Így az ajtó a szekrény irányába oda-vissza 2–3 mm-t állítható. A megfelelő beállítás után rögzítsük a pántot a csavar (2) erőteljes meghúzásával és egy 4×22–25 mm-es facsavar becsavarásával (F kép).

ANYAGSZÜKSÉGLET (PÁNTONKÉNT)

- 1 db rugós pánt,
- 1 db 4×16 mm-es sülyesztettfejű facsavar,
- 1 db 4×22–25 mm-es hengeresfejű facsavar.

MAJOROSI ANTAL

Tavaszelő * * * a kertben

Február végén, március elején köszönt be az új év a kertész-kedésben. Amint a fagy felenged és a föld már annyira megszikkadt, hogy nem tapad erősen a szerszámra, folytathatjuk az őszi felbemaradt ásást. A fák törzs- és koronatisztogatását is folyamatosan végezhetjük. Megkezdhetjük a fiatal fák koronáját formáló alakító metszést, valamint a fagyok ellen a szőlőtőkere, újonnan telepített fákra, bokrokra, rózsatövekre felhúzott földhalmok lebontását.

VADALAS

A szőlőtőkékénél és a rózsatöveknél évről évre — s időnként a gyümölcsfáknál is — fejlődnek ki a törzsz közelében erőteljes vesszők, amelyek értéktelen, többnyire vadhajítások, és csak feleslegesen vonják el a tápanyagot. A közvetlenül tőlük eredőket tósarjakknak, a gyökerekből kinövőket pedig gyökersarjaknak nevezik. Mindegyiket eredeti helyénél, tőlük kell kivágni, tenát annak megfelelő mélységű gödört ássunk körülöttük. A hajításokat késsel vagy metszőollóval vágjuk ki. Ha a szokásos módon, csak a föld felszínénél vágunk el, a következő évben még erősebben fejlődőnek tovább (1).

A sekélyesebben eredő vadhajítások (különösen a rózsánál) vadálóvassal távolíthatók el. Körülbelül 40 cm hosszú, 4–5 cm széles alaktartó lemezdarab egyik végét 5–6 cm hosszon fűrésszel „V” alakban vágjuk ki. A kivágott részt reszeljük élesre. A lemezdarab másik végénél készítsünk két furatot, s az egymásfél méter hosszú fűnyelet csavarokkal erősítsük fel. A vadálóvasat közvetlenül a vadhajítás mellett úgy nyomjuk a földbe, hogy ne félben, hanem a tövével vágja el a hajítást, amit utána kézzel kihúzhatunk.

MÁR MOST ...

... fogjunk hozzá a sárgarépa, a petrezselyem, a retek, a spenót és a borsó vetéséhez. Ugyanis minél korábban elvetjük a magjukat, annál előbb érnek be. Jó tudni, hogy egy ötagú család petrezselyem- és sárgarépa-szükségletét körülbelül 40–50 m² terület fedezi, améhez a magszükséglet 2–3 g. A zöldborsó területigénye azonos, de a bevetéséhez legalább 1,5 kg mag kell. Spenótból és retekből 10 m²-en 15–20 g magot vessünk el.

A szükségletnek megfelelően jelöljük ki a zöldsestermesztéssel hasznosított kertészben a 120 cm széles ágyásokat. Közöttük 40 cm széles utat hagyjunk. Az ágyások földjét kapáljuk át, gereblyézzük el, majd hosszirányban — egymástól 25–30 cm-re — feszítsünk ki zsineget. A zsineg mellett a gereblye fokával, ásónnyelvel vagy kapa hegyével húzzunk sekély, legfeljebb három centiméter mély árkot. A magvakat egyenletesen szórjuk az árkokba. Az árkokat seprővel, vagy a gereblye lapos részével takarjuk be. A sorok végét jelző cövekeket ne emeljük ki a zsineg felszedésekor, mert ha a föld a növények kiképzése előtt megszárad, felrepedezik, vagy elgyomosodik, át kell sekélyen kapálni. Ekkor a cövekek jelzik a sorok helyét, mert különben kikapálnánk az elvetett, kelő magvakat is (2).

A VIRÁGBŐSÉG „MEGALAPOZÁSA”

Előbb virágba borulnak a fagymentes helyen teleltetett tubarózsák, kardvirágok, virágnádak, dáliaik tövei, ha a kiültetéshez már most megkezdjük előnevelésüket. Mindenekelőtt a tövekről szedjük le az elszáradt, régi gyökereket, levélmaradványokat. A dália töveket éles késsel vágjuk szét. Minden levágott gyökérkiloncon legyen kis szárdarab is, mert csak a szárrész tövében fejlődik hajtás. A virágnád vaskos gyökértörzseit is daraboljuk szét 5–8 cm-es részekre, amelyeken két-három rügy rejtőzik. A sebfelületeket a rothadás megelőzésére mártsuk faszénporba.

Az előkészített töveket ültessük körülbelül 12 cm átmérőjű, jó kertifölddel megtöltött cserepekbe. Cserepek helyett megfelelőnek a legalább 10 cm szájnnyílású műanyagtasakok is, amelyek könnyebbek, olcsóbbak is a cserepeknél, de azokat beültetés után helyezzzük ládába, szorosan egymás mellé, hogy ne boruljanak fel. A beültetett töveket öntözzük meg és vigyünk 18 °C körüli hőmérsékletű helyre. A hajtások megjelenéséig a növények sötétben is tarthatók, de utána feltétlenül vigyünk világos helyre, ablak közelébe. Az áprilisi kiültetésig a növényeket rendszeres öntözéssel neveljük.

A VIRÁGBŐSÉG „MEGALAPOZÁSA”

Majdnem minden kiskertben található több-kevesebb bokor-rózsa. Am azok csak akkor virágoznak gazdagon, ha rügytakadás előtt megfelelően megmetsszük. A gyenge növesű — sok, de apró virágokat nevelő — fajtak erős vesszőit három-négy, a gyengéket egy-két rügy felett vágjuk le. Az erős növesű bokrok fejlettebb vesszőin négy-hat, a gyengébbeken két-három rügyet hagyjunk meg (3).

Mindig kifelé álló rugyre metsszünk. A bokor közepén levő és a túlságosan öreg vesszőket tőlük vágjuk le. A bokorrózsákhoz hasonlóan metszhetjük meg a magastörzsű rózsákat, a kis rózsafészekakat is. A futórózsa töveknél ilyenkor csak a már több éves, öreg ágakat vágjuk ki. tőben.

K. L.

1

2

3

Metszés előtt.

Erős növekedésű rózsát.

Metszés után.

Szöveg – kép nélkül

REPLDÉST GÁTLÓ CSÍK

Rétegelt-, farost-, színes farost-, műanyag-, stb. lemezek vágásakor a fűrész óhatatlanul nyomot hagy —, a lemez széle szálkásodik, megrepedezik, lepattogzik. Megelőzés céljából a vágási vonalra ragasszunk cellulux-csíkot és úgy fűrészeljünk.

GK-FAGYELHÁRÍTÁS

Előfordulhat, hogy a téli időszakban „befagy” a gépkocsi klíházható antennája. A „fagykár” megelőzésére az antenna egymásba csúszó felületét kenjük be glicerinnel, olajjal, vagy más fagyálló folyadékkal.

HOGY NE RAGADJON AZ ABLAK...

Frissen mázolt ajtók, ablakok becsukás után gyakran összeragadnak —, ha nem volt tökéletes a száradás. Ha nincs lehetőség a teljes száradás megvárására, s előbb be kell csukni az ajtót, ill. az ablakot —, az érintkező felületeket kenjük be olajjal, viasszal (gyertya-faggyúval) vagy szappannal.

HEVEDER A MOSÓGÉPBE

Sok gépkocsiban már használják (és feltehetően hamarosan kötelező lesz minden GK-ban) a textilhevederből készített biztonsági övet. Hosszabb használat után az öv piszkos lesz —, ki kell mosni. Mosáskor a hevedert tegyük textilzsákba, hogy fém alkatrészel a mosógépben ne tegyenek kárt.

RÉGI FA —, ÚJ FESTÉS

A régi faelemek felülete (kapuk, kerítések, oszlopok stb.) bizonyos idő után elszürkül, s ezután már nehezen lesznek mázolhatók —, azokról a festékréteg lepereg. Egyetlen megoldás kínálkozik —, az elszürkült fa felületét csiszoljuk, ill. gyaluljuk le a fa természetes színéig, majd alapozzuk és mázoljuk.

NEM TÖRIK A PVC

Korszerű padlóburkoló anyag a pvc-lemez. Ezt az anyagot általában tekercsben árusítják. Am előfordulhat, hogy csak hosszabb idő elteltével kerülhet sor a munka elvégzésére. Hogy a pvc-lemez addig se deformálódjon, töredezzon —, a tekercset nem fektetve, hanem felállítva kell tárolni.

CSAK SZÁRADÁS UTÁN

Egyre jobban terjed a faltól-falig szőnyeg használata. Valóban célszerű, hasznos padlóborító anyag. Am sokan csodálkoznak, hogy a szőnyegre került nedves szennyeződések (sár) az azonnali eltávolítás kísérletére nem ütnék el. A megoldás —, a szennyeződés után várjunk egy napot, s utána keréljük, ill. tisztítsuk ki a szőnyeget; úgy a munka eredményes lesz.

FURNÉR-ÓVO

Köztudott, hogy a furnérlemez igen vékony, ezért óvatosan kell vele dolgoznunk, mert ha elreped, hiába ragasztjuk fel, a nyom megmarad. Még a munka megkezdése előtt ragasszunk a furnérlemezre cellulux-csíkokat, s úgy dolgozzunk vele. Ha készen vagyunk, a cellulux nyomtalanul eltávolítható.

FALTÖMÍTÉS

Festés előtt egyik munkafázis a régi réteg eltávolítása, majd a fal glettelése; azaz a szeghelyek, repedések stb. tapaszal, enyves gipszel való kitöltése. Igen ám, de a bevezetési falon a festékréteg letolásakor a spachtli (kaparókés) beleakad a repedésbe, ill. a szeghelybe, s a vakolatot nagy darabon leválasztja. Megelőzésére még a lekparás előtt tömököljük be a nagyobb lyukakat és repedéseket, s kaparás után a csak kisebbeket.

ROZSDAGÁTLÁS

Frkélykorlátok, vaskeritesek, kapuk vaslemezeit a felszerelés után rendszerint azonnal bekenjük festékekkel. Ennek az lesz az eredménye, hogy a festékréteg rövidesen leperreg. Úgy kerülhető el ez a hiba, hogy a vasat hagyjuk megrozsdásodni, s csak utána kenjük be rozsdagátló szerrel (CR 25, Ferrofixol), majd alapozóval és fedőfestékekkel. Úgy a bevonat tartós lesz.

VÍZHTALAN BAKANCS

Telen szinte mindennapos eset, hogy a lábbell átnedvesedik. Azon túl, hogy a nedves cipő hamarabb tönkremegy, az egészségre is káros, hiszen „lábról” leggyakoribb a megfázás. A bakancs felsőbőrönek ápolásához 5 rész lágy ozokeritből, 5 rész paraffinból, 6 rész gyantából és 35 rész 0,88-as olajból (esetleg 0,01 rész zsírban oldódó, narancssárga festékből) állítsunk össze zsírszerű masszát. A cipőtalpakat 5 rész alumínium-oleát, 4 rész világos gyanta, 5 rész lenolajkence, 1 rész csöviasz (tartályviasz) és 30 rész lakkbenzín keverékével kenjük be rendszeresen.

FOLTNÉLKÜLI KÉP

A fotósok nemegyszer tapasztalják, hogy a másolt, ill. nagyított papírkép szárítás után foltos marad. Elkerülhetjük ezt a kellemetlenséget, ha fixálás után az utolsó öblítő fürdőbe speciális vegyszer helyett valamilyen folyékony mosogatószert (TIP 67, Ultra Daisy stb.) teszünk, amely nedvesítő hatásánál fogva egyenletes száradást biztosít mind matt, mind fényes papírok esetén.

FÓLIACSÍK FESTÉS HELYETT

Fürdőszobák, konyhák falán csempé helyett sok helyen olajlábazatot készítenek. Az olaj- és falfesték zónákat eltérő színű csíkkal választják el. A csík felfestése nem könnyű feladat. Helyette sokkal gyorsabb és egyszerűbb, ha az olaj- és falfestés határfelületét színes cellulux-csík felragasztásával választjuk el.

KÁBELVÉDŐ

Elektromos vezetékek, kábelek falon kívüli vezetésekor a sarkoknál, fennál a veszély, hogy a kábel a hajlatoknál megtörik, s zárlat keletkezik. Megelőzésére erősítsünk a falba cérna- vagy írógépszalag-orsót és a kábelt ezen át vezessük tovább. Az orsót a fal színével megegyezőre mázoljuk be, úgy nem csúfítja el a helyiséget.

CSEJJE-ÓVO

Magasabb, szerteágazó termő cserjék, bokrok (málna, ribizli, egres stb.) száral telen a hó —, vagy a rájuk telepedő madarak súlyától könnyen leírhatnak. Fogjuk össze a növények szárait és rafiával, vagy nem rozsdásodó huzallal kössük át, s szükség esetén üssünk melléjük karót. Akkor sem a hó, sem a madarak nem tesznek kárt a növényben.

PÁRAMENTESÍTÉS

Ha üveg-, fém- vagy egyéb tárgy egyik felét hidegebb hőmérséklet éri, a melegebb felületen vízpára, ill. víz képződik. Sokféle páramentesítő recept ismeretes. Közülük kettő bevetését közöljük: I. 5 rész szilikonolaj, 35 rész triklóretilén 60 rész benzolban oldva. II. 100 g víz, 30 g glicerin, 3 g tojásfehérje, 0,5 g nátriumbenzoát.

KULCSKIEMELÉS

Gépkocsiknál előfordulhat, hogy az indítókulcs, illetve az ajtókulcs beletörik a zárba, s hiába a tartálék-kulcs, nem utazhatnak tovább. A kulcs-csonk kiemeléséhez segítségnyújtást egy lombfűrészszál, tehát jó ha van belőle egy darab a szerszámos ládában.

A MAKÁSZY CSALÁD MINI ÖTLETEI

Ára: 4,— Ft

ZERMESTER

Kézizuhany a 22. oldalon

